Årsrapport 2016

fjordline.com

fjordline.com
Truck Sea
HORSES
Kongstein

// 2016 – Fjord Line beveger seg i riktig retning

Vekst preget 2016 for Fjord Line – vekst på alle områder. Vi tok et langt skritt i retning den bærekraftige og lønnsomme forretningsmodellen som er vårt langsiktige mål.

Gjennom flere år har Fjord Line måttet investere tungt i tonnasje, fagkunnskap og juridisk bistand for å kunne etablere seg som en aktør i markedet. Det er utfordrende å levere gode økonomiske resultat i slike tider. Men i 2016 skjedde det noe. De tyngste investeringene var unnagjort. Selskapet som helhet kunne gå sammen om å "bevege mennesker", i tråd med Fjord Lines visjon.

Med fasit i hånd er det gledelig å kunne rapportere en resultatforbedring fra 2015 til 2016 på godt over 200 millioner kroner. Forbedringen underbygges av vekst på alle områder – et viktig skritt på vei mot en bærekraftig forretningsmodell.

28. oktober 2015 feiret Fjord Line for første gang en markant milepæl – over én million passasjerer fordelt på selskapets fire ruter i Norge, Sverige og Danmark. I september 2016 gjentok bedriften seg – en måned tidligere enn fjoråret.

Totalt reiste 1.224.045 gjester med Fjord Line i løpet av 2016 – en resultatforbedring på 10 prosent sammenlignet med 2015.

Fortsettelsen er spennende. I hovedrollen står selskapets dyktige medarbeidere, som går sammen om å skape gode opplevelser for gjestene.

1.224.045
GJESTER I 2016

En økning på 10 prosent fra 2015.

// FJORD CLUB – 200.000 medlemmer passert i 2016!

Det er alltid en fordel å være Fjord Club-medlem.

Medlemmene i Fjord Club er våre mest fornøyde kunder, de reiser hyppigst med oss og bruker mest penger. Gjennom klubben har vi tilgang til disse gjestene direkte via mail, brev eller telefon med de beste tilbudene vi har.

Fram til nå har Fjord Club vært Fjord Lines verktøy for vekst, og dette har vi lykkes med. Bare det siste året har medlemstallet økt med over 100.000 til over 250.000. Hirtshals som avreisehavn øker mest.

Sammenlignet med andre kommunikasjons-kanaler, er vår egen klubb den største og mest målrettede mediekanalen for Fjord Line i Norge. For Fjord Line betyr dette at kanalen også er den desidert mest kostnadseffektive kanalen å kommunisere i dersom vi har relevante nyheter. Fjord Lines utvikling av ny e-commerce løsning vil gi oss mulighet til å benytte medlemsbasen på en helt ny måte i tiden som kommer. Ved å knytte gjestenes kjøps- og bookinginformasjon til våre reise- og handletilbud, vil vi i større grad enn nå kunne sikre relevant informasjon til våre gjester samt at vi i større grad også kan benytte kundenes erfaring til å utvikle oss riktig.

Relevans blir avgjørende for om gjestene fortsetter i medlemskapet sitt i Fjord Line. Relevante produkter og tjenester til en pris som gjør at gjestene føler seg verdsatt er nøkkelen. Dette krever forståelse for konseptet i hele konsernet slik at vi har et felles ønske for disse kundene.

Skal Fjord Line bevare denne posisjonen overfor medlemmene, må vi velge å investere i systemer som knytter all informasjon om kunden sammen og som kunden selv kan ha lett tilgjengelig. I tillegg må vi på tvers av funksjoner i konsernet være villige til å gi litt ekstra til disse kundene. Dette gir verdi både i form av penger og av at kunden føler seg spesiell. For de ansatte gir det enkelhet og forutsigbarhet, samt grunnlag til å benytte dataene til å segmentere våre reisende i langt større grad enn vi har hatt mulighet til i dag.

FJORD CLUB

250.000
MEDLEMMER
medlemstall medio april 2017

// Taxfree på egen kjøl

Shopping regnes som en viktig del av reiseopplevelsen, dermed også en vital del av selskapets kjernevirksomhet.

Med førstehåndskjennskap til markedet og gjestemiksen, anså Fjord Line-ledelsen det som et naturlig strategisk grep å innfase taxfree-driften i løpet av 2016.

I tur og orden ble driftsovertakelsen gjennomført på MS Oslofjord (Sandefjord-Strømstad) og HSC Fjord Cat (Kristiansand-Hirtshals) i april, samt MS Bergensfjord og MS Stavangerfjord (Bergen-Stavanger-Hirtshals og Langesund-Hirtshals) i september. Ansvaret for tax free retail for hele konsernet har vår nyopprettede retailavdeling i Sandefjord. Grepet må sees i sammenheng med et helhetlig strategisk arbeid mot en mer lønnsom forretningsmodell. Innfasingen spilte positivt inn på resultatet for 2016, men vil først gi full bunnlinjeeffekt i 2017.

Falkum-Hansen Design AS
22.08.2016
Page 3 of 3

// Utvider lugarkapasiteten på verdens mest miljøvennlige skip

Fjord Line har lang og god samarbeidserfaring med Rissa-verftet. Nå går de sammen om å løfte miljøskipene MS Stavangerfjord og MS Bergensfjord til nye høyder.

Skipene, som i tur og orden ble levert fra Rissa-verftet til Fjord Line i juli 2013 og mars 2014, har skaffet seg en solid posisjon i markedet. Til tider kan det være lite eller ingen ledig kapasitet i forbindelse med helger eller høysesong. Derfor så vi i løpet av 2016 behovet for å utvide antallet lugarer i begge skip.

Kontrakten ble signert i november 2016 og gjelder en kapasitetsutvidelse på om lag 20 prosent på begge de miljøvennlige cruiseskipene. Det tilsier omtrent 60 lugarer på hvert skip, som skal bygges inn forut på skipenes 10. dekk. Mange av lugarene er i oppgraderte kategorier og med vinduer med panoramautsikt. En annen del av kontrakten gjelder utvidelse av skipenes buffetrestauranter med cirka 125 plasser. Arbeidet skal gjennomføres av Fosen Yard AS i løpet av fjerde kvartal 2017 og januar/februar 2018.

For Fjord Line bygger oppdraget også opp under vår sterke tro på vestlandsmarkedet og en fortsatt oppgang i antall reisende.

DOBBEL KAPASITET PÅ SANDEFJORD-STRØMSTAD FRA 2020

I desember 2016 vant Fjord Line konkurransen utlyst av Sandefjord kommune om avgangene kl 07:00 og 13:30 fra Sandefjord til Strømstad.

Fra 2020 dobler vi antallet daglige seilinger på strekningen fra to til fire, og utvider samtidig fra ett til to skip.

"Sandefjord har alltid vært viktig for oss og kommer til å bli enda viktigere fremover."

- RICKARD TERNBLOM, KONSERNSJEF

Anbudsseieren bygger opp under en sterk vekst på ruten etter at Fjord Line fikk tilgang til mer kommersielt attraktive seilingstider i oktober 2015. I fjerde kvartal av 2016 økte for eksempel passasjerantallet med 22 prosent sammenlignet med 2015. Omsetningsveksten har også vært sterk, i de tre første kvartalene av 2016 økte den med 25 prosent.

- Sandefjord har alltid vært viktig for oss og kommer til å bli enda viktigere fremover.
– Rickard Ternblom, konsernsjef i Fjord Line.

// Fjord Lines miljøvennlige transportalternativ i Norge

I 2016 åpnet regjeringen for at ferger i utenriksfart skulle kunne frakte gods og passasjerer mellom norske havner.

Fjord Line hadde i lang tid jobbet for å frakte vogntog, gods og passasjerer mellom Bergen og Stavanger på vei til Hirtshals i Danmark. Rederiet så et uutnyttet potensiale for gods- og passasjertrafikk mellom de to byene, samt klare miljøgevinster ved å flytte trafikk fra vei til sjø med de to LNG-drevne miljøfergene MS Bergensfjord og MS Stavangerfjord.

1. januar 2016 var innenriksruten en realitet. Erfaringer fra 2016 viser at Fjord Lines transporttilbud mellom Bergen og Stavanger har medført en overføring av godstrafikk fra vei til sjøtransport, i tråd med regjeringens politiske målsetting om sikker, miljøvennlig og kostnadseffektiv godstransport. I tillegg har Fjord Line opplevd stor pågang i passasjertrafikken.

Fjord Line regnet med rundt 10.000 passasjerer på ruten i løpet av 2016. Passasjertrafikken utgjorde over det tredobbelte. Til sammen reiste 33.500 passasjerer mellom Bergen og Stavanger i 2016. Og Fjord Line forventer en ytterligere dobling av passasjertallet i 2017. Rederiet er konkurransedyktige på pris sammenlignet med alternativ land- og flytransport. Det kan bidra til å lette belastningen på fly- og vegnett, men også øke det totale antallet reisende mellom byene.

De nye reglene har rett og slett gjort det mulig for en aktør som Fjord Line å utvikle et sjøtransporttilbud som svarer til behovene for både godstrafikk og passasjertrafikk.

FJORD LINES MILJØPROFIL

Hvor stor miljøgevinst man oppnår ved en overføring av gods- og passasjertransport fra vei til sjø, avhenger selvsagt av hvor miljøvennlige fergene er i drift.

Fjord Lines cruiseferger, MS Stavangerfjord og MS Bergensfjord fikk høsten 2015 høyest score i Environmental Ship Index (ESI). Skipene er de første cruisefergene i verden som seiler med

33.500

PASSASJERER MELLOM BERGEN OG STAVANGER

såkalt «single fuelled LNG engine». Motorene drives utelukkende av flytende naturgass (LNG). Dette gir langt mindre miljøutslipp enn ved bruk av tradisjonell tungolje. LNG eliminerer alle svovelutslipp og gir 92 prosent reduksjon av NOx-utslipp og 98 prosent reduksjon av partikler, sammenlignet med tradisjonell tungolje. Fjord Line har også tatt i bruk et nytt drivstoffanlegg som eliminerer risiko forbundet med oljeforurensning på grunn av tanklekkasjer. Drivstoffanlegget sørger også for at skipene kan ta imot større mengder drivstoff og derfor ikke trenger tanke like ofte som før. Metoden gir ikke oljesøl under bunkring, og reduserer dermed også brannfaren og spillolje fra motorene.

Skipene er også utstyrt med et avfalls- og gjenvinningssystem. Dette systemet omdanner spillvarme fra eksosgassen til damp-generert elektrisitet. Systemet sørger for å dekke behovet for strøm til alle lugarer og fellesområder om bord.

// Styrets årsberetning 2016

Fjord Line AS

OM KONSERNET

Fjord Line AS («Fjord Line») er morselskap i Fjord Line-konsernet («Konsernet»). Konsernet har hovedkontor i Egersund og har ellers kontorer i Bergen, Stavanger, Kristiansand, Langesund, Sandefjord, Strömstad og Hirtshals, samt i Tyskland, Nederland, Polen og Litauen. Per 31. desember 2016 var det 757 ansatte i Konsernet. Fjord Line er en voksende aktør innenfor europeisk nærskipsfart (Short Sea Shipping) og opererte i 2016 tre ruter mellom Norge og Danmark,en rute mellom Norge og Sverige, samt innenriks transportrute mellom Bergen/ Stavanger og Langesund.

Effektiv sjøtransport er viktig for europeisk industri, handel og reiseliv. For å møte disse markedene har Fjord Line satset på å tilby effektiv transport på rutene Bergen/Stavanger – Hirtshals, Bergen/Stavanger – Langesund, Langesund – Hirtshals, Kristiansand – Hirtshals og Sandefjord – Strömstad, foruten å tilby cruise på ruten Bergen/Stavanger – Hirtshals/Langesund.

Fjord Lines hovedrute er fortsatt mellom Hirtshals og Bergen/Stavanger, men de senere årene har selskapet opplevd en betydelig vekst ut fra havnene i Sandefjord, Strömstad og Langesund. Fra 1. januar 2016 har Fjord Line tilbudt innenriks transport av passasjerer og frakt mellom Bergen og Stavanger.

Konsernet har den yngste og mest moderne flåten innenfor cruisefergesegmentet i Europa. Flåten består av fire meget kostnadseffektive skip. Skipene seiler under dansk flagg.

TONNASJE

Cruisefergene MS Stavangerfjord (2013) og MS Bergensfjord (2014) drifter rutene Bergen – Stavanger – Hirtshals og Hirtshals – Langesund. De to cruisefergene, som er tilnærmet identiske, er begge utstyrt med drivstoffeffektive «single fuel» LNG-motorer, noe som medfører at utslipp av miljøskadelige stoffer er tilnærmet eliminert. Skipene har mottatt en rekke priser for sin miljøvennlige profil og moderne design.

Den moderne dagfergen MS Oslofjord gjennomgikk en omfattende ombygging i første halvår 2014. MS Oslofjord er skreddersydd til ruten Sandefjord – Strömstad og ble 20. juni 2014 satt i drift som selskapets første skip på denne ruten. Skipet vant i 2015 "The Shippax Award" for imponerende ombygging og design.

Den hurtiggående katamaranen HSC Fjord Cat ble bygget i 1998 og betjener ruten Kristiansand – Hirtshals i sommersesongen. Skipet er en av verdens raskeste bilførende passasjerbåter. Med en overfartstid på 2 timer og 15 minutter tilbyr Fjord Line den hurtigste fergeforbindelsen mellom Norge og Danmark med HSC Fjord Cat.

DRIFTEN I 2016

Konsernet har i 2016 hatt en sterk resultat-forbedring drevet av blant annet trafikkvekst og høyere inntekter per gjest. Det har vært god regularitet for samtlige skip og sesongen med HSC Fjord Cat ble forlenget noe inn i september.

Selskapet har hatt en betydelig volum og omsetningsvekst de siste fire årene og Konsernet oppnådde en omsetning i 2016 på MNOK 1.169,4. Med målsetting om ytterligere resulatforbedring initierte Fjord Line et prosjekt i 2016 som – utover volumvekst – skal sikre bedre kostnadskontroll, ytterligere profesjonalisering, optimalisering av salgprosesser, samt mer effektive arbeidsprosesser på land og ombord på skipene. Prosjektet forventes å bidra til ytterligere resultatforbedring i 2017, mens full resultateffekt forventes først for regnskapsåret 2018.

Fjord Line insourcet tax free driften på MS Oslofjord og HSC Fjord Cat den 26. april 2016, mens tax free driften på MS Stavangerfjord og MS Bergensfjord ble insourcet den 1. september 2016. Insourcing av tax free driften var en viktig strategisk beslutning for Fjord Line da det gir større grad av fleksibilitet til dynamisk og effektivt å kunne tilpasse tilbudene ombord på skipene til så vel sesong som rutespesisifikke varer. Insourcing av tax free driften har allerede i 2016 gitt positiv effekt i form av betydelig økt inntjening per passasjer.

Fjord Line er gjennom et rettsforliket inngått i august 2015 sikret seilingstidene 08:30 og 15:20 fra Sandefjord havn ut 2025, med mulig forlengelse ut 2030. Sandefjord kommune lyste ut de andre seilingstidene på anbud i begynnelsen av 2016 for perioden 1. januar 2020 til 31. desember 2025 / 2030. Fjord Line søkte og ble tildelt seilingstidene 07:00 og 13:30 fra Sandefjord havn. Det innebærer at Fjord Line har rett til å operere to skip på Sandefjord – Strømstad ruten fra og med 1. januar 2020. Korresponderende seilingstider er også sikret i Strømstad havn gjennom havneavtale som ble ferdigforhandlet og inngått i 2017.

Med virkning fra 1. januar 2016 har Fjord Line hatt tillatelse til å frakte innenrikspassasjerer og frakt på strekningen mellom Bergen og Stavanger. Dette har gitt tilgang til et nytt marked og bidratt til å styrke Fjord Line sin lønnsomhet.

Fjord Line fraktet 1.224.045 passasjerer i 2016, mot 1.115.199 i 2015, noe som utgjør en økning på 10 prosent. Tilsvarende fraktet Fjord Line 371.702 biler og 60.524 trailere, mot 341.972 biler og 54.038 trailere i 2015, en økning på henholdsvis 8 og 12 prosent. Antall trailere fraktet fra Vestlandet er redusert grunnet konjunktur-nedgangen i denne regionen, mens det er betydelig vekst på ruten mellom Langesund - Hirtshals.

Konsernet inngikk i 2016 sikringskontrakter for 70-80 % av LNG forbruket i 2016, 2017 og 2018, samt 70–80 % av MGO forbruket for 2016 og 2017.

Fjord Lines toppledelse er i 2016 blitt forsterket gjenom ny markedsdirektør, salgsdirektør og økonomidirektør. Det er også opprettet en ny stilling som fraktdirektør, denne ble tiltrådt i begynnelsen av 2017.

// Årsregnskapet

REGNSKAPSPRINSIPP

Fjord Line AS er et norsk aksjeselskap. Konsernregnskapet har tidligere blitt presentert i samsvar med NGAAP (Norwegian Gererally

60.524 TRAILERE I 2016

En økning på 12 prosent fra 2015.

Accepted Accounting Principles). Fra og med 2015 er årsregnskapet for Konsernet presentert i samsvar med forenklet IFRS (International Financial Reporting Standards). Morselskapets regnskap presenteres fortsatt i samsvar med NGAAP.

KONSERNETS- OG MORSELSKAPETS RESULTAT

Konsernets driftsinntekter ble MNOK 1.169,4 i 2016, mot MNOK 902,9 i 2015. Konsernets driftskostnader eksklusive avskrivninger ble MNOK 967,9 i 2016, mot MNOK 866,7 i 2015.

Bortfall av engangskostnader relatert til oppstart av nye ruter og skip, i kombinasjon med gjennomført kostnadsbesparelsesprogram, har medført at kostnadsøkningene har vært betydelig lavere enn inntektsøkningene. Insourcing av tax free virksomheten har økt driftskostnadene med MNOK 137 i 2016.

Konsernets EBITDA viser et overskudd på MNOK 201,5 i 2016, mot et overskudd på MNOK 36,1 i 2015. Driftsresultatet (EBIT) i 2016 viser et overskudd på MNOK 36,3, mot et underskudd på MNOK 113,1 i 2015.

Videre er Konsernets netto finanskostnad på MNOK 51,1 i 2016, mot en tilsvarende kostnad på MNOK 117,6 i 2015. Inkludert i dette er en valutagevinst på MNOK 110,2 relatert til lån i EUR/DKK mot tilsvarende valutatap i 2015 på MNOK 99,1. MNOK 80,2 av denne gevinsten har en motpost gjennom valutatap på konserninterne lån i DKK til datterselskaper. Samlet sett er det bokført netto agio på MNOK 23,3 i 2016, mot en netto disagio på MNOK 25,7 i 2015.

Resultat før skatt for Konsernet ble et underskudd på MNOK 14,8 i 2016, mot et underskudd på MNOK 230,7 i 2015. Resultat etter skatt ble et underskudd på MNOK 16,4 i 2016, mot et underskudd på MNOK 232,7 i 2015.

Morselskapet Fjord Line AS` resultat før skatt var negativt med MNOK 12,4 i 2016, mens selskapet hadde et tilsvarende underskudd på MNOK 217,8 i 2015. Fjord Lines regnskapsmessige underskudd på MNOK 12,4 etter skatt foreslås dekket ved overføring fra annen egenkapital. Den regnskapsmessige egenkapitalen i Fjord Line AS utgjør etter dette MNOK 478,9.

Fjord Line har akkumulert grunnlag for utsatt skattefordel på MNOK 1.257,6 som tilsier en utsatt skattefordel (24 prosent) på MNOK 301,8 ved full balanseføring. Styret har av forsiktighetshensyn balanseført utsatt skattefordel med MNOK 50,0.

Regnskapstallene for 2016 må etter styrets syn vurderes på bakgrunn av de forhold som er beskrevet under «Driften i 2016». Styret er tilfreds med resultatutviklingen og forventer ytterligere forbedring i 2017.

KONTANTSTRØM

Konsernets likvide beholdning er redusert med MNOK 27,1 i 2016 mot en økning av likvide midler med MNOK 50,9 i 2015.

Reduksjonen består av følgende hovedelementer:

- Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter: MNOK 157,6 (MNOK 56,2 per 31.desember 2015).
- Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter: MNOK -77,2 (MNOK 8,2 per 31.desember 2015).
- Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter: MNOK -106,9 (MNOK -13,5 per 31.desember 2015).

BALANSE OG FINANSIERING

Konsernets totalbalanse utgjorde MNOK 3.159,4 per 31. desember 2016, mot MNOK 3.425,6 per 31. desember 2015. Fjord Lines totalbalanse utgjorde på sin side MNOK 2.838,4 per 31.desember 2016 mot MNOK 2.979,6 per 31. desember 2015. Rentebærende gjeld utgjorde MNOK 2.055,4 pr 31.desember 2016 mot MNOK 2.322,2 pr 31.desember 2015.

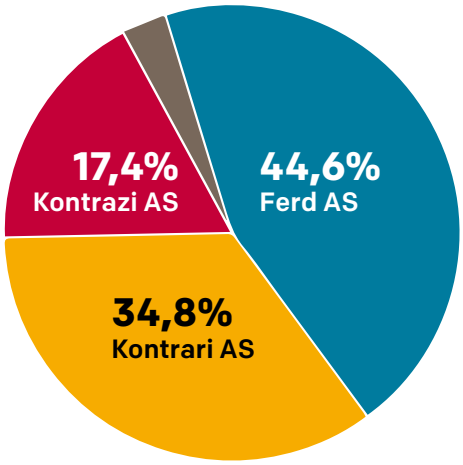
Konsernets regnskapsmessige egenkapital utgjorde MNOK 849,7 per 31.desember 2016, mot en regnskapsmessig egenkapital på MNOK 826,1 per 31.desember 2015. Basert på to uavhengige takster innhentet for flåten er det store merverdier i skipene sammenlignet med de balanseførte verdier. Disse merverdiene reflekteres ikke i regnskapstallene, men er sentrale for forståelsen av Konsernets reelle egenkapital per 31.desember 2016. Skipene er verdsatt i EUR, og ut fra de gjennomsnittlige takstene er skipenes samlede reelle verdi per 31.desember 2016 MNOK 524,0 høyere enn bokført verdi.

I februar 2016 ble det gjennomført en kapitalutvidelse på MNOK 121,5. Gjennom kapitalutvidelsen og reforhandling av den langsiktige gjelden som ble fremforhandlet i 2015, ble Fjord Line sikret en god likviditetssituasjon for 2016. Konsernet har et obligasjonslån på MNOK 300 som forfaller i februar 2018. Det arbeides med refinansiering av lånet.

Konsernets likvide midler utgjorde MNOK 136,9 per 31.desember 2016, inklusive en ubenyttet trekkfasilitet på MNOK 15.

EIERFORHOLD

Konsernets største aksjonærer per 31. desember 2016 var:

FINANSIELL RISIKO

Konsernet hadde per 31. desember 2016 rentebærende gjeld på MNOK 2.055,4. Av dette utgjorde lån i EUR/DKK til sammen MNOK 1.853. Konsernet er eksponert for renteendringer og valutarisiko på disse lånene. Risikoen er imidlertid delvis eliminert ved at deler av gjelden er sikret gjennom fastrenteavtale, samt at Fjord Line har deler av sine inntekter i EUR/DKK. Fjord Line's rentebærende gjeld utgjør ved årsskiftet MNOK 2.033,9.

Konsernet er i en viss grad utsatt for valutarisiko, men denne er delvis eliminert ved at både inntekter og utgifter foregår i både EUR/DKK, som i NOK. Videre er Konsernet eksponert for svingninger i kursen på USD gjennom innkjøp av bunkers. Konsernet er også eksponert for generelle svingninger i bunkers- og LNG priser, men en vesentlig del av risikoen er eliminert gjennom sikringsavtaler for LNG og MGO.

Konsernet hadde per 31. desember 2016 finansielle lånecovenants knyttet til likviditet, samt bokført- og verdijustert egenkapital. Selskapets styre og ledelse overvåker de finansielle lånecovenants løpende, og per 31. desember 2016 hadde selskapet tilfredsstillende positiv margin. Konsernet hadde også tilfredsstillende positiv margin pr. 31. mars 2017.

Markedsrisikoen for selskapet vurderes som moderat, da målgruppen utgjør et stort antall og en variert type kunder. Konsernets hovedmålsetning er å sikre lønnsomhet og opprettholde kostnadseffektiv drift . Fjord Line arbeider målrettet for å bedre lønnsomheten og har sterkt fokus på å oppnå konkurransedyktige rammevilkår.

FREMTIDSUTSIKTER

Konsernet forventer ytterligere resultatforbedring for 2017. Det forventes også økning i frakt- og passasjervolum sammenlignet med 2016.

Fjord Line har solide og langsiktige eiere hvilket gir administrasjonen gode forutsetninger til å gjennomføre strategien satt av styret. Gjennom økt kundekjennskap, strategiske investeringer og optimalisering av driften forventer Fjord Line å ha en positiv økonomisk utvikling de neste årene.

Fjord Line vil i 2017 lansere ny digital bestillingsløsning. Løsningen innebærer at det vil bli enklere å selge tilpassede pakkeløsninger både til private kunder og bedriftskunder. Den nye bestillingsløsningen forventes, sammen med investeringer i nytt ERP system og system for Business Intelligence, å gi en økt effektivisering og økonomisk kontroll de kommende år.

FORTSATT DRIFT

I samsvar med regnskapsloven § 3-3a bekreftes det at forutsetningen for fortsatt drift er lagt til grunn ved utarbeidelsen av regnskapet for 2016.

HENDELSER ETTER BALANSEDATO

Markedsetterspørselen for Vestlandsruten er høy og økende, særlig i høysesong, skoleferier og helger. For å imøtekomme denne etterspørselen har Fjord Line besluttet å øke lugarkapasiteten på MS Stavangerfjord og MS Bergensfjord med 64 kabiner per skip som tilsvarer 21% kapasitetsøkning. Det er inngått avtale om ombygging av skipene med Fosen Yard AS, med forbehold om finansiering. Indikativt finansieringstilsagn er mottatt og CIRR rente sikret. Resultat av endelig kredittbehandling hos de respektive finansinstitusjoner forventes mottatt innen kort tid. Ombyggingen forventes å finne sted innen høysesongen 2018.

LIKESTILLING

Konsernet hadde i snitt 698 årsverk i 2016, hvorav 412 menn og 286 kvinner. I Fjord Line var antall årsverk i 2016 i snitt 115, hvorav 52 menn og 63 kvinner. Antall ansatte i Fjord Line var 168,

hvorav 72 menn og 96 kvinner. Det arbeides kontinuerlig med å unngå diskriminering og forskjellsbehandling på bakgrunn av kjønn, alder, etnisitet og lignende både for ansatte og ved nyansettelser.

Av Konsernets toppledelse på syv medlemmer er tre kvinner. Styret i Fjord Line består av fem menn. Styret har ut fra en vurdering av antall ansatte og stillingskategorier ikke funnet det nødvendig å iverksette spesielle tiltak med hensyn på likestilling, men har kontinuerlig fokus på dette temaet.

ANSATTE OG HMS

Arbeidsmiljøet i Konsernet oppfattes som godt, og det har i 2016 ikke vært behov for å iverksette nye tiltak av betydning for arbeidsmiljøet. Konsernets sykefravær var i 2016 3,8%. Det ble i 2016 registrert 37 (50 i 2015) hendelser med skader på utstyr. De fleste av disse skadene var knyttet til dårlig vær og skader på bildekk og i butikker. Det ble videre registrert 20 (17 i 2015) arbeidsulykker i 2016. Av disse medførte 11 arbeidsfravær.

Sjø- og landansatte gjennomfører regelmessige sikkerhets- og beredskapsøvelser, deriblant livbåt- og evakueringsøvelser. Redningsutstyret ombord på skipene blir regelmessige funksjonstestet.

Et viktig fokusområde for Fjord Line er å øke tilfredsheten blant de reisende. De ansatte har gjennomgått et JA-service program med basis i selskapets verdier om handlekraft, ansvar, respekt og engasjement. Programmet ble i 2016 utvidet til å omhandle kollegialt JA-service.

Fjord Line Academy ble etablert i 2016. Formålet med akademiet er kompetanseutvikling og systematisk planlegging av obligatoriske kurs for ansatte om bord på våre skip. I 2016 gjennomførte Konsernet 312 kurs.

fiordline.com

Fjord Line har i 2016 også utviklet og implementerte lederkurset Leading Fjord Line for mellomledere og ledere.

YTRE MILJØ

Fjord Line har stort fokus på og tilstreber at Konsernet til enhver tid skal drives i samsvar med gjeldende nasjonalt og internasjonalt regelverk.

Selskapet driver en virksomhet som i utgangspunktet medfører forurensing av det ytre miljø. Det forekom ikke ukontrollerte utslipp til luft eller sjø i 2016. Selskapet forholder seg til gjeldende lover og regler på området og ønsker å minimalisere forurensingen, blant annet gjennom tiltak som reduserer utslipp av NOx. Utslippene av miljøskadelige stoffer til luft og vann er minimale fra de to nyinnfasede cruisefergene og vesentlig lavere enn det som er tillatt etter dagens regelverk. De to nye cruisefergene fremstår som de mest miljøvennlige av sitt slag, og skipene har mottatt flere internasjonale miljøpriser.

Egersund, 27. april 2017

Peter Frølich
Styreformann

Kristian Eikre
Styremedlem

Frode Teigen
Styremedlem

Kristian Falnes
Styremedlem

Bo-Lennart Thorbjørnsson
Styremedlem

Rickard Ternblom
Administrerende direktør

OSLOFJORD
fjordline.com

// Konsolidert resultatregnskap Fjord Line Konsern, per 31. desember 2016 – alle tall i TNOK

	Note	Konsern 2016 Forenklet IFRS	Konsern 2015 Forenklet IFRS
Inntekter/netto gevinster:			
Salgsinntekter	14, 18	1 150 815	898 966
Andre driftsinntekter	14	10 185	2 266
Andre gevinster/tap (netto)	14, 17, 20	8 409	1 679
Sum	**14**	**1 169 408**	**902 911**
Driftskostnader:			
Varekost		178 365	63 896
Lønnskostnader	15	343 388	313 056
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	1, 2, 19	165 249	149 288
Særskilte markeds- og juridiske kostnader		0	13 703
Andre driftskostnader	3, 6, 7, 15	446 152	476 092
Sum driftskostnader		**1 133 154**	**1 016 035**
Driftsresultat		**36 254**	**-113 124**
Finansposter:			
Renteinntekter		1 141	1 944
Andre finansinntekter	4	114 023	107 128
Inntekt investering i tilknyttet selskap	5	-767	0
Rentekostnader	13	-74 770	-93 800
Andre finanskostnader	4	-90 689	-132 827
Netto finansposter		**-51 062**	**-117 554**
Ordinært resultat før skatt		**-14 807**	**-230 679**
Skattekostnad på ordinært resultat	**12**	**1 600**	**2 050**
Ordinært resultat etter skatt		**-16 407**	**-232 729**
Årsresultat		**-16 407**	**-232 729**
Resultatfordeling konsern:			
Majoritetenes resultatandel		-16 407	-233 239
Ikke-kontrollerende interessers resultatandel		0	510
Sum		**-16 407**	**-232 729**
Konsolidert totalresultat (1.000 NOK)			
Årsresultat, jf ovenfor		**-16 407**	**-232 729**
Poster uten skatteeffekt som ved realisering reverseres i resultatet:			
Valutaomregningsdifferenser		-77 392	87 194
Sum		**-77 392**	**87 194**
Utvidet resultat etter skatt		**-77 392**	**87 194**
Årets totalresultat		**-93 800**	**-145 535**

// Konsolidert balanse Fjord Line Konsern, per 31. desember 2016 – alle tall i TNOK

EIENDELER	Note	Konsern 31/12/16 Forenklet IFRS	Konsern 31/12/15 Forenklet IFRS
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Goodwill	1, 17	0	394
Utsatt skattefordel	12	66 885	65 919
Andre immaterielle eiendeler	1	13 216	10 858
Sum immaterielle eiendeler		**80 100**	**77 171**
Varige driftsmidler			
Skip	2, 19	2 774 307	3 034 243
Bygg, anlegg o.l	2	57 752	59 457
Andre varige driftsmidler	2	26 387	26 387
Sum varige driftsmidler	**2**	**2 858 445**	**3 120 087**
Finansielle anleggsmidler			
Derivater	20	5 961	0
Investering i tilknyttet selskap	5	12 120	13 544
Øvrige investeringer	5	80	50
Sum finansielle anleggsmidler		**18 161**	**13 594**
Sum anleggsmidler		**2 956 707**	**3 210 852**
Omløpsmidler			
Varebeholdning	**6**	**27 659**	**7 929**
Fordringer og derivater			
Kundefordringer	7	34 128	33 859
Andre kortsiktige fordringer	8, 18	14 068	24 061
Derivater	20	4 960	0
Sum fordringer og derivater		**53 156**	**57 920**
Bankinnskudd, kontanter o.l.	**9**	**121 921**	**148 918**
Sum omløpsmidler		**202 737**	**214 767**
Sum eiendeler		**3 159 444**	**3 425 619**

// Konsolidert balanse Fjord Line Konsern, per 31. desember 2016 – alle tall i TNOK

EGENKAPITAL OG GJELD	Note	Konsern 31/12/16 Forenklet IFRS	Konsern 31/12/15 Forenklet IFRS
EGENKAPITAL			
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital	10, 11	519 107	463 880
Egne aksjer	10	-10	-10
Overkurs	10	178 227	114 384
Sum innskutt egenkapital	**10**	**697 324**	**578 253**
Øvrig egenkapital kontrollerende interesser			
Annen egenkapital	10	152 403	245 787
Sum		**152 403**	**245 787**
Sum egenkapital kontrollerende interesser		**849 727**	**824 040**
Ikke-kontrollerende interesser	10, 17	0	2 044
Sum egenkapital	**10**	**849 727**	**826 084**
GJELD			
Langsiktig gjeld/langsiktige avsetninger			
Leasinggjeld	2, 13	7 152	11 183
Obligasjonslån	13	174 786	292 843
Langsiktig gjeld til kredittinstitusjoner o.a.	13	1 757 521	1 947 086
Tilbakebetaling tidligere forskudd	18	6 295	18 200
Pensjonsforpliktelse (netto)	15	2 949	2 450
Sum langsiktig gjeld/langsiktige avsetninger		**1 948 703**	**2 271 763**
Kortsiktig gjeld			
Kortsiktig del av langsiktig gjeld til kredittinstitusjoner	13	113 150	70 254
Kortsiktig del av leasinggjeld	2, 13	2 750	829
Leverandørgjeld		81 103	71 212
Tilbakebetaling tidligere forskudd	18	12 589	10 133
Betalbar skatt	12	3 380	17 757
Skyldige offentlige avgifter		6 060	5 868
Konsernmellomværende		0	0
Annen kortsiktig gjeld	16	141 983	151 718
Sum kortsiktig gjeld		**361 014**	**327 772**
Sum gjeld		**2 309 717**	**2 599 535**
Sum egenkapital og gjeld		**3 159 444**	**3 425 619**

Egersund, 27. april 2017

Peter Frølich
Styreformann

Kristian Eikre
Styremedlem

Frode Teigen
Styremedlem

Kristian Falnes
Styremedlem

Bo-Lennart Thorbjørnsson
Styremedlem

Rickard Ternblom
Administrerende direktør

fjordline.com

// Kontantstrømoppstilling Fjord Line Konsern, per 31. desember 2016 – alle tall i TNOK

	2016	2015
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Driftsresultat	36 254	-113 124
Periodens betalte skatt	-17 757	0
Avskrivninger	165 249	149 228
Nedskrivninger	0	0
Gevinst/tap ved salg av varige driftsmidler/immaterielle eiendeler	0	-1 679
Endring i varelager	-19 730	915
Endring i kundefordringer	-269	6 261
Endring i leverandørgjeld	10 484	35 020
Endring i finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet	-10 921	0
Endring i andre tidsavgrensningsposter	-5 702	-15 220
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	**157 608**	**61 401**
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler og mottatt tilskudd	11 750	40 184
Utbetalinger ved kjøp og tilvirkning av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	-86 150	-31 984
Motatte renter	1 145	1 944
Salg av datterselskap (fratrukket kontanter i datterselskapet)	-3 913	0
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	**-77 168**	**10 144**
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Opptak av rentebærende gjeld	0	0
Nedbetaling av langsiktig rentebærende gjeld	-29 434	-121 210
Betalte renter	-75 078	-95 760
Kontantinnbetaling ved emisjon (netto)	-2 430	196 000
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	**-106 942**	**-20 970**
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	**-26 502**	**50 575**
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	148 918	98 063
Valutaomregning kontanter og kontantekvivalenter	-495	280
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter periodens slutt	**121 921**	**148 918**
Spesifikasjon av kontantbeholdningen ved periodens slutt		
Bankinnskudd, kontanter og lignende	121 921	148 918

IMO 9536617
12 t
12 t
Actros
Tedsø

// Regnskapsprinsipper

Fjord Line Konsern

Nedenfor gjengis sentrale regnskapsprinsipper som er benyttet ved utarbeidelsen av konsernregnskapet. Konsernregnskapet er utarbeidet etter forenklet IFRS (International Financial Reporting Standards). Konsernet har fra regnskapsåret 2015 utarbeidet regnskapet etter forenklet IFRS.

KONSOLIDERING OG INVESTERING I TILKNYTTEDE SELSKAPER

Konsernregnskapet inkluderer morselskapet Fjord Line AS og datterselskapene Travelserver AS, Fjord Line GmbH (Tyskland), Fjord Line Danmark A/S, Fjord Skibsholding I A/S, Fjord Skibsholding II A/S, Fjord Skibsholding III A/S og Fjord Skibsholding IV A/S. De fem sistnevnte selskapene er hjemmehørende i Danmark og er heleide datterselskap. Det norske datterselskapet Travelserver AS er et deleid datterselskap, med 51% eierandel.

Datterselskaper er selskaper hvor konsernet har makt til å utforme enhetenes finansielle og operasjonelle retningslinjer (kontroll), normalt gjennom aksjeeie med mer enn 50% av stemmerettene.

Ved avhending av datterselskaper/tap av kontroll måles eventuell gjenværende eierinteresse til virkelig verdi med endring over resultatet. Virkelig verdi utgjør deretter anskaffelseskost for den videre regnskapsføringen, enten som investering i tilknyttet selskap, felleskontrollert virksomhet eller finansiell eiendel.

Hirtshals LNG er et deleid datterselskap 50 % eid av Fjord Line Danmark A/S. Dette er vurdert som et tilknyttet selskap i konsernregnskapet og behandles etter egenkapitalmetoden. Interne transaksjoner, mellomværende og lignende er eliminert i konsernregnskapet.

For konsolideringsformål er de danske selskapene vurdert å ha funksjonell valuta i DKK.

ESTIMATER

Utarbeidelse av regnskapet krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av konsernets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i høy grad inneholder slike skjønnsmessige vurderinger, høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlig for konsernregnskapet, er spesielt utsatt skattefordel, restverdier på skip, økonomisk levetid for skip, aktivering og avskrivning av periodisk vedlikehold og avsetning for påløpte kostnader.

SALGSINNTEKTER

Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet. Med leveringstidspunktet menes tidspunktet for overgang av det vesentligste av risiko og kontroll knyttet til det leverte. Tjenester, herunder salg av reise og godstransport, inntektsføres i takt med utførelsen. Eventuell andel av salgsinntekter som knytter seg til fremtidige serviceytelser o.l. balanseføres som uopptjent inntekt ved salget, og inntektsføres deretter i takt med levering av ytelsene.

KLASSIFISERING OG VURDERING AV BALANSEPOSTER - GENERELLE VURDERINGSREGLER

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Eiendeler som er tilknyttet varekretsløpet er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer klassifiseres som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales innen ett år etter utbetalingstidspunktet. For gjeld er analoge kriterier lagt til grunn. Første års avdrag er klassifisert som kortsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost. Varige anleggsmidler som forringes i verdi avskrives lineært over forventet økonomisk levetid. Anleggsmidlene nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som forventes ikke å være forbigående. Nedskrivningen reverseres i den utstrekning grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er tilstede.

Langsiktig gjeld i balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

IMMATERIELLE EIENDELER

Utgifter til immaterielle eiendeler er balanseført i den utstrekning det er ansett som sannsynlig at de fremtidige økonomiske fordelene knyttet til eiendelen vil tilflyte selskapet og man har kommet frem til en pålitelig måling av anskaffelseskost for eiendelen.

VARIGE DRIFTSMIDLER

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives lineært over driftsmidlenes forventede levetid. Vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader. Påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet.

Konsernets skip med tilhørende påkostninger o.a eies av de danske datterselskapene. Balanseført verdi av skip er beregnet med basis i anskaffelseskost, fratrukket avskrivning, og eventuell nedskrivning.

Fjord Line har etter IFRS 1 benyttet virkelig verdi som estimert anskaffelseskost for varige driftsmidler pr 01.01.2014. Anskaffelseskost for skip som ikke var under tilvirkning eller ombygging pr 01.01.2014 er estimert med utgangspunkt i takster på dette tidspunkt. Dette gjelder for skipene Stavangerfjord og Fjord Cat.

Betalte avdrag for skip under tilvirkning er føres som anleggsmidler etter hvert som betaling har funnet sted. Investeringer / utgifter som ikke inngår i kontrakten, som inspeksjonskostnader, kostnader knyttet til prosjektorganisasjon, juridiske kostnader, finansieringskostnader og andre relaterte kostnader er ansett som en del av anskaffelseskosten og balanseføres.

Tilskudd fra NOx-fondet relatert til investeringer resultatføres/periodiseres i takt med avskrivningsprofilen på de driftsmidlene tilskuddene er knyttet til. I resultatregnskapet klassifiseres periodiseringen som reduksjon av avskrivningskostnad. NOx-tilskudd som ikke er resultatført klassifiseres som reduksjon av skipsverdier i balansen.

De bokførte verdier av konsernets skip og andre driftsmidler blir individuelt vurdert for verdifall når hendelser eller endringer i omstendigheter indikerer at de bokførte verdier ikke er tilstede. Dersom slike indikasjoner fremkommer og bokført verdi overstiger gjenvinnbart beløp, blir eiendelen nedskrevet til gjenvinnbart beløp.

PERIODISK VEDLIKEHOLD AV SKIP

Skipene blir for avskrivningsformål dekomponert i skip/skipsinnredning og periodisk vedlikehold. De avskrives lineært over en definert brukstid. Det blir hensyntatt en antatt restverdi på skipene ved utløpet av brukstiden. Skipene må kontinuerlig fremstilles for kontroll, som medfører regelmessig dokking/verkstedsopphold og klassifikasjon. Periodisk vedlikehold blir balanseført i forbindelse med dokking og avskrives frem til neste antatte dokking.

LEIEAVTALER

En leieavtale klassifiseres som finansiell eller operasjonell i samsvar med den enkelte avtalens reelle innhold. Dersom det vesentligste av økonomisk risiko og kontroll knyttet til det underliggende leieobjekt er gått over på leietaker klassifiseres avtalen som finansiell. Andre leieavtaler klassifiseres som operasjonelle. Driftsmidler i leieavtaler vurdert som finansiell leasing aktiveres i balansen til verdien av vederlaget i leieavtalen og avskrives som varige driftsmidler. Avdragsdelen av leieforpliktelsen vises som langsiktig gjeld. Forpliktelsen reduseres med betalt leie etter fradrag for beregnet rentekostnad.

For avtaler som klassifiseres som operasjonell behandles leiebetalingene som en driftskostnad som fordeles systematisk over hele leieperioden.

VAREBEHOLDNING

Lager av innkjøpte varer er verdsatt til laveste av anskaffelseskost etter FIFO-prinsippet og virkelig verdi. Det foretas nedskrivning for eventuell påregnelig ukurans.

FORDRINGER OG FINANSIELLE EIENDELER

Utlån og fordringer er finansielle eiendeler som ikke er derivater og som har faste eller bestembare betalinger, og som ikke omsettes i et aktivt marked. De klassifiseres som omløpsmidler, med mindre de forfaller mer enn 12 måneder etter balansedagen. Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene og en generell vurdering.

Kortsiktige plasseringer anses som handelsportefølje og vurderes til virkelig verdi på balansedagen. Urealisert gevinst/tap resultatføres under finansposter. Mottatt utbytte og andre utdelinger inntektsføres som annen finansinntekt.

Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet er finansielle eiendeler holdt for handelsformål. En finansiell eiendel klassifiseres i denne kategorien dersom den primært er anskaffet med henblikk på å gi fortjeneste fra kortsiktige prissvingninger. Derivater klassifiseres som holdt for handelsformål, med mindre de er en del av en sikring. Eiendeler i denne kategorien klassifiseres som omløpsmidler dersom det forventes at de vil bli gjort opp innen 12 måneder, ellers klassifiseres de som anleggsmidler.

Gevinst eller tap fra endringer i virkelig verdi av derivater som ikke er en del av sikringsbokføring medtas i resultatregnskapet under "Andre gevinster/tap (netto)" i den perioden de oppstår.

VALUTAOMREGNING

Regnskapet til de enkelte enheter i konsernet måles i den valuta som benyttes i det økonomiske området der enheten i hovedsak opererer (funksjonell valuta). Konsernet presenterer sitt regnskap i NOK. Dette er også morselskapets funksjonelle valuta og presentasjonsvalutaen til konsernet.

Resultatregnskap og balanse for konsernenheter (ingen med hyperinflasjon) med funksjonell valuta forskjellig fra presentasjonsvalutaen regnes om på følgende måte:

(I) Balansen er regnet om til sluttkursen på balansedagen. Sluttkurs lagt til grunn pr 31.12.2016 ved omregning fra DKK til NOK er 1,222.

(II) Resultatregnskapet er regnet om til gjennomsnittskurs for perioden (dersom gjennomsnitt ikke gir et rimelig estimat på de akkumulerte virkninger av å bruke transaksjonskurs, brukes transaksjonskursen). Gjennomsnittskurs lagt til grunn for 2016 ved omregning fra DKK til NOK er 1,248.

(III) Omregningsdifferanser føres over utvidet resultat og spesifiseres separat.
Transaksjoner i fremmed valuta omregnes til den funksjonelle valutaen til transaksjonskurs.

SKATT

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt/utsatt skattefordel. Utsatt skatt/utsatt skattefordel er beregnet med relevant skattesats.

Utsatt skattefordel er beregnet på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier ved utgangen av regnskapsåret, samt ligningsmessig underskudd til fremføring som ut fra beste estimat forventes å komme til fremtidig anvendelse. De danske skipseiende selskapene er omfattet av den danske lovgivningen knyttet til tonnasjebeskatning.

OPSJONER TIL ANSATTE

Ved tildeling av opsjoner til ansatte foretas det en verdiberegning av opsjonene på tildelingstidspunktet. Beregnet beløp kostnadsføres som lønn over løpetiden, med egenkapital som motpost.

PENSJONER

Ved innskuddsplaner betaler selskapet innskudd til et forsikringsselskap. Selskapet har ingen ytterligere betalingsforpliktelse etter at innskuddene er betalt. Innskuddene regnskapsføres som lønnskostnad.

En ytelsesplan er en pensjonsordning som ikke er en innskuddsplan. Typisk er en ytelsesplan en pensjonsordning som definerer en pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering. Pensjonsutbetalingen er normalt avhengig av flere faktorer, som alder, antall år i selskapet og lønn. Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedagen.

// Noter *Fjord Line Konsern*

Note 1 Immaterielle eiendeler - konsern

(Tall i TNOK)

Tallene for 2015 fremkommer nedenfor

	Goodwill	Immaterielle eiendeler under tilvirkning	WEB-prosjekt	Konsept-utvikling og markeds-prosjekter	Øvrige immaterielle eiendeler	SUM (ekskl utsatt skattefordel)
Anskaffelseskost 31.12.2014	394	0	7 753	7 712	3 102	18 961
Ferdigstilte prosjekter	0	0	0	0	0	0
Tilgang 2015	0	0	1 648	0	0	1 648
Avgang gjennom året	0	0	0	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12.2015	**394**	**0**	**9 401**	**7 712**	**3 102**	**20 609**
Akkumulerte nedskrivninger 31.12.2014	0	0	0	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger 31.12.2014	0	0	1 249	5 516	414	7 179
Balanseført verdi 31.12.2014	**394**	**0**	**6 504**	**2 196**	**2 688**	**11 782**
Akkumulerte nedskrivninger 31.12.2015	0	0	0	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger 31.12.2015	0	0	2 156	6 435	766	9 357
Balanseført verdi 31.12.2015	**394**	**0**	**7 245**	**1 277**	**2 336**	**11 252**
Årets avskrivninger immaterielle eiendeler	0	0	907	919	352	2 178
Årets nedskrivninger immaterielle eiendeler	0	0	0	0	0	0
Sum kostnad avskrivninger og nedskr. 2015	**0**	**0**	**907**	**919**	**352**	**2 178**

Tallene for 2016 fremkommer nedenfor

	Goodwill	Immaterielle eiendeler under tilvirkning	WEB-prosjekt	Konsept-utvikling og markeds-prosjekter	Øvrige immaterielle eiendeler	SUM (ekskl utsatt skattefordel)
Anskaffelseskost 31.12.2015	394	0	9 401	7 712	3 102	20 609
Ferdigstilte prosjekter	0	0	0	0	0	0
Tilgang 2016	0	5 319	0	0	0	5 319
Avgang gjennom året, inklusiv salg datterselskap	-394	0	-1 000	0	0	-1 394
Anskaffelseskost 31.12.2016	**0**	**5 319**	**8 401**	**7 712**	**3 102**	**24 534**
Akkumulerte nedskrivninger 31.12.2015	0	0	0	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger 31.12.2015	0	0	2 156	6 435	766	9 357
Balanseført verdi 31.12.2015	**394**	**0**	**7 245**	**1 277**	**2 336**	**11 252**
Akkumulerte nedskrivninger 31.12.2016	0	0	0	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger 31.12.2016	0	0	2 853	7 370	1 095	11 318
Balanseført verdi 31.12.2016	**0**	**5 319**	**5 548**	**342**	**2 007**	**13 216**
Årets avskrivninger immaterielle eiendeler	0	0	834	935	329	2 098
Årets nedskrivninger immaterielle eiendeler	0	0	0	0	0	0
Sum kostnad avskrivninger og nedskr. 2016	**0**	**0**	**834**	**935**	**329**	**2 098**

Balanseført verdi goodwill pr 31.12.2015 var i sin helhet knyttet til det deleide datterselskapet Travelserver AS.
Fjord Line AS har i 2016 solgt sine aksjer i Travelserver AS. Balanseført verdi av goodwill er dermed 0 pr 31.12.2016.

Immaterielle eiendeler under tilvirkning gjelder utvikling av nytt front-end booking system.
Systemet utvikles for å gi våre gjester en forenklet og mer brukervennlig digital bestillingsløsning. Systemet forventes lansert i 2017

WEB-prosjektene gjelder tidligere utviklingskostnader relatert til utvikling av nettsider og WEB-plattform, inklusiv ny grafisk profil og kobling til bookingsystemet.
WEB-prosjektene er frem til 31.12.2016 avskrevet med 10% hvert år.

Øvrige immaterielle eiendeler består blant annet av utvikling av nøkkelkortsystem som er installert om bord på
skipene MS Bergensfjord og MS Stavangerfjord. Avskrivningstiden her er 10 år.

Note 2 Varige driftsmidler - konsern

(Tall i tabellen i TNOK)

Tallene for 2015 fremkommer nedenfor

Varige driftsmidler (tall i TNOK)	Bygg, anlegg o.l	Reservedeler, driftsløsøre, ombyging lokaler o.a.	Skip under tilvirkning	Skip, inklusiv periodisk vedlikehold, innredning o.a	Sum varige driftsmidler
Anskaffelseskost 31.12.2014	84 307	27 220	0	3 097 740	**3 209 267**
Overføring/ferdigstilling	0	0	0	0	**0**
Tilgang 2015	19 598	1 810	0	8 928	**30 336**
Avgang 2015	-36 250	0	0	0	**-36 250**
Omregningsdifferense	2 666	1 203	0	184 629	**188 498**
Mottatt tilskudd 2015	0	0	0	-3 934	**-3 934**
Anskaffelseskost 31.12.2015	**70 321**	**30 233**	**0**	**3 287 363**	**3 387 917**
Akkumulerte nedskrivninger 31.12.2014	0	0	0	0	**0**
Akkumulerte avskrivninger 31.12.2014	6 028	1 956	0	112 737	**120 721**
Balanseført verdi 31.12.2014	**78 279**	**25 264**	**0**	**2 985 003**	**3 088 546**
Akkumulerte nedskrivninger 31.12.2015	0	0	0	0	**0**
Akkumulerte avskrivninger 31.12.2015	10 864	3 847	0	253 120	**267 831**
Balanseført verdi 31.12.2015	**59 457**	**26 386**	**0**	**3 034 243**	**3 120 086**
Årets avskrivninger varige driftsmidler	4 836	1 891	0	140 383	**147 110**
Årets nedskrivninger varige driftsmidler	0	0	0	0	**0**
Avskrivningstid (ferdigstilte driftsmidler)	10 - 20 år	1 - 15 år		Se beskrivelse nedenfor	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær		Lineær	

Tallene for 2016 fremkommer nedenfor

Varige driftsmidler (tall i TNOK)	Bygg, anlegg o.l	Reservedeler, driftsløsøre, ombyging lokaler o.a.	Skip under tilvirkning	Skip, inklusiv periodisk vedlikehold, innredning o.a	Sum varige driftsmidler
Anskaffelseskost 31.12.2015	70 321	30 233	0	3 287 363	**3 387 917**
Overføring/ferdigstilling	0	-1 210	0	1 210	**0**
Tilgang 2016	8 317	5 207	0	67 307	**80 831**
Avgang 2016	-406	-210	0	0	**-616**
Omregningsdifferense	-3 203	-648	0	-163 104	**-166 955**
Mottatt tilskudd 2016	0	0	0	-11 750	**-11 750**
Anskaffelseskost 31.12.2016	**75 030**	**33 372**	**0**	**3 181 026**	**3 289 428**
Akkumulerte nedskrivninger 31.12.2015	0	0	0	0	**0**
Akkumulerte avskrivninger 31.12.2015	10 864	3 847	0	253 120	**267 831**
Balanseført verdi 31.12.2015	**59 457**	**26 386**	**0**	**3 034 243**	**3 120 086**
Akkumulerte nedskrivninger 31.12.2016	0	0	0	0	**0**
Akkumulerte avskrivninger 31.12.2016	17 278	6 985	0	406 719	**430 982**
Balanseført verdi 31.12.2016	**57 752**	**26 387**	**0**	**2 774 307**	**2 858 446**
Årets avskrivninger varige driftsmidler	6 414	3 138	0	153 599	**163 151**
Årets nedskrivninger varige driftsmidler	0	0	0	0	**0**
Avskrivningstid (ferdigstilte driftsmidler)	10 - 20 år	1 - 15 år		Se beskrivelse nedenfor	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær		Lineær	

Ikke-resultatført tilskudd pr 31.12.2016 er TNOK 150.227 (TNOK 144.605 pr 31.12.2015).
Tilskuddene er i hovedsak knyttet til skipene MS Stavangerfjord og MS Bergensfjord.
Ikke-resultatført tilskudd er ført som reduksjon i anskaffelseskosten pr 31.12.
Tilskuddet periodiseres/resultatføres i takt med de aktuelle skipenes avskrivningsprofiler, og klassifiseres som reduksjon av avskrivninger (5,2 MNOK for 2016)
Balanseført verdi av reservedeler er TNOK 18.716 pr 31.12.2016 (TNOK 19.736 pr 31.12.2015)

Avskrivning og balanseført verdi av skipene pr 31.12.2016

Fjord Line- konsernet har pr tidspunkt for regnskapsavleggelsen 4 skip i virksomheten;

1) "MS Oslofjord" (tidl. MS Bergensfjord). Dette skipet var under ombygging i 2014 og ble den 20. juni 2014 satt inn på ruten Sandefjord-Strømstad.
2) "HSC Fjord Cat"
3) "MS Stavangerfjord". Dette skipet ble levert i juli 2013.
4) "MS Bergensfjord". Dette skipet ble levert i februar 2014

MS Oslofjord:

I forbindelse med at Fjord Line i juni 2014 startet opp ny rute mellom Sandefjord og Strømstad gjennomgikk MS Oslofjord en omfattende ombygging ved verftet STX Raumo (Finland) i 2013/2014. Det ble i den forbindelse investert tilnærmet 300 mill NOK i ombygging av skipet.
Balanseført verdi for selve skipet er TNOK 150.294 pr 31.12.2016 (TNOK 194.519 pr 31.12.2015).
Balanseført verdi av periodisk vedlikehold/docking, innredning o.a er TNOK 298.043 pr 31.12.2015 (TNOK 296.947 pr 31.12.2015)
Både selve skipet og skipsinnredningen avskrives lineært over 15 år, med estimert restverdi 20 MNOK pr juni 2029.
Periodisk vedlikehold/docking avskrives over 1-5 år.
Samlet avskrivningskostnad for MS Oslofjord utgjorde i 2015 TNOK 39.637 (TNOK 34.364 i 2015)

HSC Fjord Cat:

Selve skipet avskrives lineært over 15 år. Gjenværende avskrivningstid pr 31.12.2016 er 6 år.
Balanseført verdi for selve skipet er TNOK 49.156 pr 31.12.2016 (TNOK 62.270 pr 31.12.2015).
Balanseført verdi av periodisk vedlikehold/docking, innredning o.a er TNOK 25.271 pr 31.12.2016 (TNOK 19.251 pr 31.12.2015)
Periodisk vedlikehold/docking, samt skipsinnredning avskrives lineært over 1 - 6 år.
Samlet avskrivningskostnad for HSC Fjord Cat utgjorde i 2016 TNOK 17.581 (TNOK 17.164 i 2015)

MS Stavangerfjord

"MS Stavangerfjord" avskrives lineært over 35 år, med restverdi 50 MNOK. Gjenværende avskrivningstid pr 31.12.2016 er 31,5 år.
Balanseført verdi for selve skipet er TNOK 1.257.348 pr 31.12.2016 (TNOK 1.383.454 pr 31.12.2015).
Balanseført verdi av periodisk vedlikehold/docking, innredning o.a er TNOK 21.712 pr 31.12.2016 (TNOK 6.540 pr 31.12.2015)
Periodisk vedlikehold/docking, samt skipsinnredning avskrives lineært over 5 - 15 år.
Samlet avskrivningskostnad for MS Stavangerfjord utgjorde i 2016 TNOK 52.318 (TNOK 50.922 i 2015)

MS Bergensfjord

Selve skipet avskrives lineært over 35 år, med restverdi 50 MNOK. Gjenværende avskrivningstid pr 31.12.2016 er tilnærmet 32 år.
Balanseført verdi for selve skipet er TNOK 1.098.886 pr 31.12.2016 (TNOK 1.207.632 pr 31.12.2015).
Balanseført verdi av periodisk vedlikehold/docking, innredning o.a er TNOK 23.823 pr 31.12.2016 (TNOK 8.234 pr 31.12.2015)
Periodisk vedlikehold/docking, samt skipsinnredning avskrives lineært over 5 - 15 år.
Samlet avskrivningskostnad for MS Bergensfjord utgjorde i 2016 TNOK 44.064 (TNOK 43.628 i 2015)

Samlet oversikt over balanseført verdi skip, inklusiv periodisk vedlikehold, innredning o.a pr 31.12 er dermed som følger (TNOK):

	2016	**2015**
MS Oslofjord	448 337	491 466
HSC Fjord Cat	74 427	81 521
MS Stavangerfjord	1 279 061	1 389 994
MS Bergensfjord	1 122 709	1 215 867
Ikke-resultatført tilskudd	-150 227	-144 605
Balanseført verdi 31.12.	**2 774 307**	**3 034 243**

Finansiell lease

I regnskapsposten "Bygg, anlegg o.l" inngår leasede eiendeler med en regnskapsmessig verdi på TNOK 11.233 pr 31.12.2016 (TNOK 11.848 pr 31.12.2015).
Tilhørende leasingforpliktelse er TNOK 9.902 pr 31.12.2016 (TNOK 12.012 pr 31.12.2015). Rentekostnad knyttet til leasinggjeld var TNOK 434 i 2016.

Nedskrivningstest knyttet til skip

Når det gjelder de 4 skipene angitt ovenfor er det innhentet to uavhengige takster på disse og foretatt tilhørende salgsverdiberegning.
Takstene er i Euro og er omregnet til NOK basert på kurs pr 31.12.2016.
Takstene fratrukket estimerte salgskostnader o.l ligger høyere enn balanseført verdi pr 31.12.2016 for samtlige skip.
Takstene ligger samlet sett MNOK 524 høyere enn bokført verdi pr 31.12.2016 ekskl salgskostader o.l.

Note 3 Leiekostnader og transaksjoner med nærstående - konsern

Kostnadsført leie av ikke balanseførte driftsmidler (operasjonell lease)

(Tall i TNOK)

Driftsmiddel/Leieforhold	Kostnadsført leie 2016	Kostnadsført leie 2015
Leie maskiner og driftsløsøre	18 715	16 378
Leie lokaler og lignende *)	16 487	14 646

*) Leiekostnad lokaler og lignende: For 2016 er det kostnadsført TNOK 1.836 i leiekostnad til selskap kontrollert av eiere (TNOK 1.614 i 2015).
Leievilkårene er markedsmessige.

Styreformannen er partner i advokatselskapet Wikborg Rein, som er Fjord Line AS` primære advokatforbindelse.
Prisingen av advokattjenestene Wikborg Rein utfører for Fjord Line AS er på markedsmessige vilkår.
Styreformannens styrehonorar faktureres av Wikborg Rein.

Note 4 Finansposter - konsern

(Tall i TNOK)

Andre finansinntekter og andre finanskostnader består av følgende:

Andre finansinntekter	2016	2015
Valutagevinst, konserninterne fordringer	0	99 100
Valutagevinst eksterne lån i Euro	110 234	0
Øvrig valutagevinst	3 737	7 922
Øvrige finansinntekter	52	106
Sum	**114 023**	**107 128**

Andre finanskostnader	2016	2015
Valutatap eksterne pengeposter, inklusiv lån i Euro	10 472	132 749
Valutatap, konserninterne fordringer	80 217	0
Øvrige finanskostnader	0	78
Sum	**90 689**	**132 827**

Valutagevinst/valutatap konserninterne fordringer
Fjord Line AS har langsiktige rentebærende fordringer på de danske datterselskapene på til sammen TNOK 1.522.606 pr 31.12.2016 (TNOK 1.648.865 pr 31.12.2015).
Dette er eliminert i konsernregnskapet.
Fordringene er i DKK. Valutatap på disse fordringene var TNOK 80.217 i 2016 (Gevinst TNOK 99.100 i 2015).
Det er ikke fastsatt konkret avdragsplan for gjelden datterselskapene har til morselskapet, men datterselskapene vil benytte fri likviditet til tilbakebetaling.
Det er foretatt avdragsbetaling både i 2015 og 2016.

Note 5 Investeringer i tilknyttet selskap og øvrige invsteringer - konsern

Visit Sørlandet AS
Fjord Line AS kjøpte i 2010 aksjer for TNOK 50 i Visit Sørlandet AS. Etter 2010 har det ikke vært tilgang eller avgang.
Investeringen er ført etter kostmetoden. Det er ikke foretatt nedskrivning verken i 2016 eller 2015.

Visit Telemark AS
Videre investerte Fjord Line AS i 2016 TNOK 30 i Visit Telemark AS. Investeringen er ført etter kostmetoden. Det er heller ikke her foretatt nedskrivning.

Hirtshals LNG A/S - tilknyttet selskap
I 2015 solgte Fjord Line konsern 50% av aksjene i Hirtshals LNG A/S til Skangass AS.
Hirtshals LNG A/S var før dette salget et heleid datterselskap av Fjord Line Danmark A/S.
Balansen til Hirtshals LNG A/S bestod på salgstidspunktet i all hovedsak av en LNG-tank. Vederlaget ble fastsatt ut fra en verdi av anlegget på 25 MNOK.
Det ble beregnet en gevinst ved salg av 50% andelen (overgang fra datterselskap til tilknyttet selskap) på TNOK 1.679 i 2015.
Denne gevinsten er klassifisert som andre gevinster/tap i resultatregnskapet til Fjord Line konsern for 2015.
Konsernets balanseførte verdi av investeringen (50% andel) i Hirtshals LNG var TNOK 13.544 pr 31.12.2015.
Inntekt investering tilknyttet selskap var 0 i 2015. For 2016 er resultat- og balansetallene knyttet til investeringen i Hirtshals LNG A/S (tilknyttet selskap) som følger:

Balanseført verdi 31.12.2015:	13 544 TNOK
Resultatandel 2016 (50%)	-767 TNOK
Valutaomregningsdifferenser	-657 TNOK
Balanseført verdi 31.12.2016	**12 120 TNOK**

Resultatandelen angitt ovenfor er klassifisert som inntekt i investering tilknyttet selskap i resultatregnskapet for 2016.

50% andel av bokført egenkapital i Hirtshals LNG A/S pr 31.12.2016:	11 731 TNOK
Merverdier henført til investeringen	389 TNOK
Balanseført verdi av investering i tilknyttet selskap 31.12.2016	**12 120 TNOK**

Note 6 Varebeholdninger og kostnad drivstoff - konsern

(Tall i TNOK)

	2016	2015
Drivstoff	2 167	2 706
Varer for videresalg *)	20 931	1 852
Annet, inklusiv veimerker, nøkkelkort o.a	4 561	3 371
Sum varelager til anskaffelseskost 31.12.	**27 659**	**7 929**
Nedskrivning for ukurans 31.12.	0	0
Sum bokført verdi av varelager 31.12.	**27 659**	**7 929**

*) Fjord Line har i løpet av 2016 overtatt driftingen av tax free-butikkene for alle skipene.
Dermed står Fjord Line selv som eier av tax free-lageret pr 31.12.2016. Balanseført verdi av dette lageret er TNOK 18.924 pr 31.12.2016.

Det er ikke foretatt nedskrivning av varelageret pr årsslutt.

Kostnader knyttet til drivstoff er klassifisert som andre driftskostnader i resultatregnskapet.
For 2016 utgjør dette TNOK 146.203 (TNOK 199.577 i 2015)

Note 7 Kundefordringer - konsern

(Tall i TNOK)

	2016	2015
Kundefordringer til pålydende 31.12.	34 828	34 455
Delkredereavsetning 31.12.	-700	-595
Kundefordringer 31.12.	**34 128**	**33 860**
Årets endring i delkredereavsetning	-104	0
Årets konstaterte tap på fordringer	1 094	413
Innkommet på tidligere avskrevne fordringer	-22	-94
Tap på fordringer	**968**	**319**

Tap på fordringer inngår i posten "andre driftskostnader" i resultatregnskapet.

I kundefordringer pr 31.12.2015 inngikk også fordringer på TNOK 3.038 knyttet til avregning av tax-free salg om bord på skipene.

Note 8 Andre kortsiktige fordringer - konsern

(Tall i TNOK)

Andre fordringer	**2016**	**2015**
Refusjoner fra offentlige myndigheter, inkl tilgodehavende mva	2 802	4 422
Forskuddsbetalte kostnader, inkl forsikring skip	9 547	5 963
Tilskudd, ikke mottatt (dansk datterselskap)	0	12 081
Øvrige fordringer	1 720	1 595
Andre kortsiktige fordringer 31.12.	**14 068**	**24 061**

Tilskudd, ikke mottatt pr 31.12.2015
Et datterselskap i Danmark mottok EU-tilskudd i 2016 på 1,25 mill Euro
Tilskuddet ble i 2015 ført som fratrekk i anskaffelseskost på driftsmidler som tilskuddet var knyttet til.

Tilgodehavende mva
Konsernet har pr 31.12.2016 balanseført TNOK 3.046 i merverdiavgift til gode (TNOK 3.501 pr 31.12.2015).

Note 9 Bundne midler - konsern

(Tall i TNOK)

	2016	**2015**
Bundne skattetrekksmidler pr. 31.12. utgjør:	3 875	3 580

Skattetrekksmidlene er plassert på egne bankkonti.

Note 10 Oppstilling over endringer i egenkapital - konsern

(Tall i TNOK)

	Aksjekap.	**Egne aksjer**	**Overkurs**	**Annen egenkap. - ikke res.ført**	**Opptjent egenkapital**	**Ikke-kontr. interesser**	**Sum egenkapital**
Egenkapital 01.01.2015	**363 880**	**-10**	**18 384**	**117 128**	**273 718**	**1 534**	**774 634**
Årsresultat 2015	0	0	0	0	-233 239	510	-232 729
Utvidet resultat 2015	0	0	0	87 194	0	0	87 194
Emisjon november 2015 - kontantinnsk.	100 000	0	100 000	0	0	0	200 000
Emisjonskostnader 2015	0	0	-4 000	0	0	0	-4 000
Andre poster	0	0	0	0	986	0	986
Egenkapital 31.12.2015	**463 880**	**-10**	**114 384**	**204 322**	**41 465**	**2 044**	**826 085**
Årsresultat 2016	0	0	0	0	-16 407	0	-16 407
Utvidet resultat 2016	0	0	0	-77 392	0	0	-77 392
Emisjon februar 2016	55 227		66 273	0	0	0	121 500
Emisjonskostnader 2016			-2 430	0	0	0	-2 430
Utgang datterselskap						-2 044	-2 044
Andre poster	0	0	0	0	415	0	415
Egenkapital 31.12.2016	**519 107**	**-10**	**178 227**	**126 930**	**25 473**	**0**	**849 727**

Note 11 Aksjekapital og aksjonærinformasjon - konsern

Aksjekapitalen er på NOK 519.107.350 pr 31.12.2016, og består av 207.642.940 aksjer pålydende NOK 2,50. Alle aksjer har like rettigheter.

Oversikt over de største aksjonærene pr 31.12.2016

	Eierandel
Ferd AS	44,6 %
Kontrari AS	34,8 %
Kontrazi AS	17,4 %
Arne Teigen	1,1 %
Moly AS	0,8 %
Øvrige, inklusiv egne aksjer *)	1,3 %
Sum	**100,0 %**

*) Fjord Line AS har pr 31.12.2016 til sammen 764 egne aksjer.

Oversikt over de største aksjonærene pr 31.12.2015

	Eierandel
Ferd AS	38,5 %
Kontrari AS	38,4 %
Kontrazi AS	19,4 %
Arne Teigen	1,3 %
Moly AS	0,9 %
Øvrige, inklusiv egne aksjer *)	1,5 %
Sum	**100,0 %**

*) Fjord Line AS hadde pr 31.12.2015 til sammen 764 egne aksjer.

Note 12 Skatt - konsern

(Tall i TNOK)

Beregning av utsatt skatt/utsatt skattefordel henført til den norske virksomheten fremkommer nedenfor

Oversikt over midlertidige forskjeller	31/12/15	Endringer 01.01.2016	Sum 01.01.2016	31/12/16	Endring
Anleggsmidler	-10 305	-74	-10 379	-9 830	-549
Fordringer	-596	0	-596	-700	104
Derivater	0	0	0	10 921	-10 921
Gevinst-/tapskonto	21 058	0	21 058	16 846	4 212
Andre forskjeller, inklusiv regnskapsmessige periodiseringer	-86 373	0	-86 373	-70 255	-16 118
Sum	**-76 216**	**-74**	**-76 290**	**-53 018**	**-23 272**
Fremførbart underskudd	-1 139 261	0	-1 139 261	-1 204 607	65 346
Grunnlag utsatt skatt (-utsatt skattefordel)	**-1 215 477**	**-74**	**-1 215 551**	**-1 257 625**	**42 074**
24% (25%) av grunnlaget	-303 869	-21	-303 888	-301 830	2 058
Balanseført utsatt skatt (-utsatt skattefordel)	**-50 021**	**21**	**-50 000**	**-50 000**	**0**
Ikke balanseført utsatt skattefordel	-253 848	-42	-253 888	-251 830	2 058

Balanseført betalbar skatt pr 31.12.2016 knyttet til den norske virksomheten utgjør TNOK 0 (TNOK 277 pr 31.12.2015).

Angående utenlandske datterselskap

De danske skipseiende selskapene er omfattet av den danske lovgivningen knyttet til tonnasjebeskatning og har beregnet skattepliktig inntekt på grunnlag av dette. Videre sambeskattes de danske datterselskapene. Regnskapsmessig skattekostnad 2016 for de danske datterselskapene er TNOK 1.600 (TNOK 1.659 i 2015)
De danske datterselskapene mottok i 2015 tilskudd som varr skattepliktig. Dette var reflektert i balanseført betalbar skatt på TNOK 17.480 pr 31.12.2015 som var henført til de danske datterselskapene. Denne skatten er betalt i 2016.
Siden tilskuddene føres til fratrekk i skipenes anskaffelseskost, resultatføres tilskuddet i takt med skipenes avskrivning.
Tilskuddet vurderes ikke å være omfattet av IAS 12. Som følge av dette ble det ved mottaket av tilskuddet i 2015 balanseført en utsatt skattefordel tilsvarende betalbar skatt knyttet til tilskuddet. Denne utsatte skattefordelen reverseres over skipenes avskrivningstid.
Netto balanseført verdi av utsatt skattefordel pr 31.12.2016 og 31.12.2015 som gjelder utenlandske datterselskap fremkommer i oppstilling nedenfor.
Hovedelementet i dette nettobeløpet (TNOK 16.885 pr 31.12.2016) er dermed knyttet til de nevnte tilskuddene

Spesifikasjon av regnskapsmessig skattekostnad	2016	2015
Endring utsatt skattefordel knyttet til den norske virksomheten	0	242
Betalbar skatt knyttet til den norske virksomheten (deleid datterselskap)	0	277
Betalbar skatt knyttet til utenlandske datterselskap	3 380	17 480
Endring balanseført verdi av utsatt skattefordel knyttet til utenlandske datterselskap	-966	-15 919
Andre justeringer, inklusiv valutaomregningsdifferenser	-814	-30
Regnskapsmessig skattekostnad	**1 600**	**2 050**

Spesifikasjon av betalbar skatt	2016	2015
Betalbar skatt knyttet til morselskapet	0	0
Betalbar skatt knyttet til deleid norsk datterselskap	0	277
Betalbar skatt knyttet til utenlandske datterselskap	3 380	17 480
Balanseført betalbar skatt 31.12.	**3 380**	**17 757**

Spesifikasjon av utsatt skattefordel	2016	2015
Utsatt skattefordel knyttet til morselskapet *)	50 000	50 000
Utsatt skattefordel knyttet til deleid norsk datterselskap	0	22
Utsatt skattefordel knyttet til utenlandske datterselskap (netto)	16 885	15 897
Balanseført utsatt skattefordel 31.12.	**66 885**	**65 919**

Avstemming av regnskapsmessig skattekostnad for konsernet	2016	2015
25% (27%) av regnskapsmessig resultat før skatt	-3 702	-62 283
Endring av ikke balanseført utsatt skattefordel knyttet til den norske virksomheten	-2 058	51 481
25% (27%) av ikke skattepliktig inntekt utenlandske datterselskap m.v	-8 403	-13 427
Effekt av endret skattesats i Norge	12 576	24 308
Andre permanente forskjeller (netto), herunder ulik skattesats mellom landene	3 115	1 900
Regnskapsmessig skattekostnad	**1 600**	**2 050**

*) Fjord Line AS har pr 31.12.2016 akkumulert grunnlag for utsatt skattefordel på TNOK 1.257.625.
Dette tilsier en utsatt skattefordel (24 %) på TNOK 301.972 ved full balanseføring.
Styret har av forsiktighetshensyn, sammenholdt med kravene i IAS 12 for oppføring av utsatt skattefordel, redusert balanseført utsatt skattefordel til MNOK 50 knyttet til Fjord Line AS pr 31.12.2016.

Note 13 Gjeld - konsern

(Tall i tabellen i TNOK)

Langsiktig rentebærende gjeld pr 31.12.	**2016**	**2015**
Gjeld til kredittinstitusjoner o.a	1 757 521	1 947 085
Obligasjonslån	174 786	292 843
Gjeld knyttet til balanseførte leasingavtaler	7 152	11 183
Sum langsiktig rentebærende gjeld 31.12, ekskl første års avdrag	**1 939 459**	**2 251 111**

Kortsiktig rentebærende gjeld pr 31.12.	**2016**	**2015**
Gjeld til kredittinstitusjoner (kassekreditt)	0	0
Kortsiktig andel av gjeld til kredittinstitiusjoner	113 150	70 254
Kortsiktig andel av leasinggjeld	2 750	829
Sum kortsiktig rentebærende gjeld 31.12.	115 900	71 083

Sum balanseført verdi av rentebærende gjeld 31.12.	**2 055 359**	**2 322 194**

Fjord Line AS hadde en ubenyttet kassekredittlimit på MNOK 15 pr 31.12.2016 (15 MNOK pr 31.12.2015).
P 31.12.2016 har selskapet en positiv saldo på kassekredittkontoen på 75,3 MNOK (109,7 MNOK pr 31.12.2015).

Rentebærende gjeld til kredittinstitusjoner (inkl leasing) - fordeling på valuta pr 31.12.2016 (tall i NOK 1.000)

Valuta	**Pålydende valuta**	**Valutakurs**	**Balanseført verdi i NOK 31.12.2016**	
NOK	174 786	1,000	174 786	
DKK	22 660	1,222	27 695	
Euro	203 927	9,086	1 852 878	
SUM			**2 055 359**	inklusiv første års avdrag

Rentebærende gjeld til kredittinstitusjoner (inkl leasing) - fordeling på valuta pr 31.12.2015 (tall i 1.000)

Valuta	**Pålydende valuta**	**Valutakurs**	**Balanseført verdi i NOK 31.12.2015**	
NOK	301 176	1,000	301 176	
DKK	23 969	1,289	30 898	
Euro	206 895	9,619	1 990 120	
SUM			**2 322 194**	inklusiv første års avdrag

Lån i Euro
Lån i Euro er balanseført til dagskurs pr 31.12.2016 og 31.12.2015, jf oppstillingen ovenfor.
Valutagevinst i 2016 knyttet til langsiktig lån i Euro er 110,2 MNOK.
Valutatap i 2015 knyttet til langsiktig lån i Euro er var 120,3 MNOK.

Balanseført verdi pr 31.12. for Euro-lånene fremkommer som følger i NOK (tall i TNOK):	**2016**	**2015**
Hovedstol:	1 863 940	2 002 997
Amortiseringseffekt av lånene, inkl garantiprovisjon	-11 062	-12 877
Balanseført verdi pr 31.12.	**1 852 878**	**1 990 120**

Lån i NOK, inklusiv obligasjonslån
Langsiktig gjeld i NOK bestod 31.12.2015 av obligasjonsgjeld og et lån gitt av leverandør.
Langsiktig gjeld i NOK består 31.12.2016 utelukkende av obligasjonsgjeld.

Obligasjonslån
I februar 2013 ble det utstedt obligasjoner med samlet pålydende på MNOK 300.
Opprinnelig forfall var februar 2016. Forfallstidpsunktet ble i 2014 endret til februar 2018.
Fjord Line AS` egenbeholdning var 0 pr 31.12.2015, mens den er 121,5 MNOK pr 31.12.2016.
Denne egenbeholdningen ble tilført Fjord Line AS gjennom emisjon i februar 2016.
Balanseført verdi av obligasjonslånet pr 31.12. fremkommer som følger (TNOK):

	2016	**2015**
Total obligasjon:	300 000	300 000
Egenbeholdning	-121 500	0
Amortiseringseffekt av lånet (omkostninger o.a) *)	-3 714	-7 157
Balanseført verdi obligasjonslån 31.12.	**174 786**	**292 843**

*) Reverseres/kostnadsføres frem til februar 2018 som rentekostnader. Obligasjonslånet forfaller i sin helhet til betaling i februar 2018.
Totale rentekostnader i 2016 knyttet til obligasjonslånet var TNOK 22.513, inklusiv endring amortiserigseffekt på TNOK 3.443.

Lån i DKK
Lån i DKK består 31.12.2016 av leasinggjeld (TNOK 9.902 inklusiv første års avdrag) og gjeld til kredittinstitusjoner (TNOK 17.793 inklusiv første års avdrag)

Låneavtale og finansielle covenants

I konsernets låneavtaler er det krav om bokført egenkapitalandel pr 31.12.2016 på minimum 15%, egenkapital på minimum 500 MNOK, samt fri likviditet på 50 MNOK.
Det er måling ved utgangen av hvert kvartal. Det er konsernet som helhet som er gjenstand for måling
Det er også krav om et nivå på 12 måneders EBITDA i forhold til langsiktig gjeld. Første måletidspunkt for dette er 31.12.2017.
Selskapets styre og ledelse overvåker de finansielle lånecovenants løpende, og per 31.12.16 hadde konsernet tilfredsstillende positiv margin.
Konsernet hadde også tilfredsstillende positiv margin inn i første kvartal 2017. Marginen vil være gjenstand for svingninger knyttet til en rekke finansielle forhold, i særhet utviklingen av underliggende drift, og valutakurser for omregning av selskapets eiendeler og gjeld.
Dersom forholdene skulle tilsi det, vil styret vurdere nødvendige tiltak for å styrke konsernets evne til å tilfredsstille de finansielle covenants.

Avdragsplan langsiktig rentebærende gjeld til kredittinstitusjoner/pantelån, leasinggjeld og obligasjonslån

(Tall i TNOK)	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Årlig avdrag *	115 900	294 688	224 015	181 667	181 217
Restlån pr 31.12.	**1 939 459**	**1 644 771**	**1 420 756**	**1 239 089**	**1 057 872**

*) Obligasjonslån på fratrukket egenbeholdningen beløper seg som nevnt til MNOK 178,5 pr 31.12.2016 og har forfall i februar 2018.

Balanseført verdi av pantsatte eiendeler 31.12.2016:

Skip	2 774 307
Fordringer	48 196
Varelager	27 659
Sum	**2 850 162**

Note 14 Driftsinntekter og andre gevinster/tap - konsern

(Tall i TNOK)

	2016	**2015**	
Salgsinntekter			
Billettinntekter	439 193	376 827	
Salgsinntekter o.l om bord	532 308	341 633	
Cargoinntekter	179 314	180 506	
Sum salgsinntekter	**1 150 815**	**898 966**	**A**
Andre driftsinntekter	**10 185**	**2 266**	**B**
Andre gevinster/tap (netto)			
Gevinst ved overgang fra datterselskap til tilknyttet selskap	0	1 679	
Tap utgang datterselskap	-2 512	0	
Urealisert gevinst derivater (verdiendring resultatført), jf note 20	10 921	0	
Sum andre gevinster/tap (netto)	**8 409**	**1 679**	**C**
Sum driftsinntekter og andre gevinster/tap (netto)	**1 169 408**	**902 911**	**A+B+C**

Note 15 Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelser, lån til ansatte mm. - konsern

(Tall i tabellen nedenfor i TNOK)

Lønnskostnader	**2016**	**2015**
Lønninger, inkl bespisning mannskap, sosiale kostnader o.a	295 171	267 493
Arbeidsgiveravgift og andre offentlige lønnsrelaterte avgifter	18 446	18 494
Opsjoner ansatte	418	986
Pensjonskostnader o.a	15 925	15 356
Andre ytelser	13 429	10 727
Sum	**343 388**	**313 056**

Gjennomsnittlig antall årsverk i konsernet i løpet av regnskapsåret 2016 har vært 698 (633 i 2015)

Ytelser til administrerende direktør og styret (tall i TNOK)	**2016**	**2015**
Lønn administrerende direktør	1 548	1 939
Annen godtgjørelse til administrerende direktør	12	15
Godtgjørelse til styret	500	583

Tallene ovenfor inkluderer ikke opsjonsprogrammet. Se nedenfor for nærmere informasjon om dette.
Det er ikke ytt lån eller stilt sikkerhet til daglig leder eller noen styremedlemmer.

Pensjoner
Morselskapet foretar en pensjonssparing på vegne av tidligere og nåværende adm.dir og ytterligere fire personer.
Markedsverdien av innskuddene/midlene var TNOK 3.072 pr 31.12.2016 (TNOK 2.901 pr 31.12.2015).
Brutto forpliktelse pr 31.12.2016 er beregnet til TNOK 6.021 pr 31.12.2016 knyttet til disse seks personene (TNOK 5.351 pr 31.12.2015).
Netto forpliktelse er dermed TNOK 2.949 pr 31.12.2016 (TNOK 2.450 pr 31.12.2015), og er klassifisert som pensjonsforpliktelse i balansen.

Morselskapet har i tillegg etablert en innskuddsbasert pensjonsordning for sine ansatte.
Selskapet betaler faste bidrag til et forsikringsselskap. Selskapet har ingen ytterligere betalingsforpliktelse etter at innskuddene er betalt.
Tilskuddet utgjør fra 2% til 4 % av den ansattes lønn.

Opsjonsprogram
Fjord Line AS har tildelt kjøpsopsjoner til konsernledelsen og andre ledende ansatte.
Det ble i januar 2013 tildelt 1.776.628 opsjoner til adm.dir og andre ledende ansatte.
Opsjonene tildelt i 2013 kan innløses i perioden 2016-2018. Innløsningspris er NOK 10 pr opsjon/aksje med tillegg av 5% pr år etter 2013.
Opsjonenes samlede verdi ble ved tildeling beregnet til TNOK 4.544.
For 2016 er kostnadsført beløp knyttet til opsjonsordningen TNOK 418 (TNOK 986 i 2015).
Kostnadsføringen i 2016 er basert på 1.046.628 opsjoner som fortsatt kan innløses.

Revisor
Honorar til revisor fordeler seg på følgende tjenester (ekskl mva):
(Tall i TNOK)

	2016	**2015**
Revisjonstjenester - konsernrevisor	883	835
Revisjonstjenester andre revisorer	635	629
Regnskapsmessig og skattemessig/avgiftsmessig teknisk bistand konsernrevisor	422	483
Regnskapsmessig og skattemessig bistand andre revisorer	310	324
Attestasjonstjenester/avtalte kontrollhandlinger konsernrevisor	32	27
Attestasjonstjenester/avtalte kontrollhandlinger andre revisorer	74	86
Andre tjenester - konsernrevisor	237	80
Sum honorar til revisor	**2 593**	**2 464**

Note 16 Annen kortsiktig gjeld - konsern.

(Tall i TNOK)

Annen kortsiktig gjeld pr 31.12 (tall i TNOK):	**2016**	**2015**
Påløpte kostnader vedr.lønn/hyre o.l. (Danmark)	33 650	31 640
Forskuddsbetalinger fra kunder	52 064	44 221
Påløpne renter og garantiprovisjon	22 250	27 816
Avsetninger for øvrige påløpte kostnader	34 019	48 041
Annen kortsiktig gjeld 31.12.	**141 983**	**151 718**

Note 17 Utgang deleid datterselskap - konsern

Fjord Line AS ervervet 51% av aksjene i Travelserver AS med regnskapsmessig virkning 01.01.2011.
Dette ble gjort gjennom et kapitalinnskudd/emisjon på MNOK 2.
Minoritetenes andel av selskapets egenkapital ved oppkjøpet, inklusiv meverdier var TNOK 1.235

I 2016 har Fjord Line AS solgt alle aksjene i Travelserver AS.
Tap ved utgang datterselskap er beregnet til TNOK 2.512.
Dette beløpet inngår i "andre gevinster/tap (netto)" i resultatet, se også note 14.

Note 18 Tilbakebetaling forskudd - konsern

Den 31. august 2011 inngikk Fjord Line AS en samarbeidsavtale hvor drifting av tax free-virksomheten
ombord på de to skipene "MS Bergensfjord" og "MS Stavangerfjord" ble outsourcet til kontraktsmotparten.
De to skipene ble levert i juli 2013 og i januar 2014.

I henhold til opprinnelig avtale skulle Fjord Line AS motta en provisjon basert på omsetningen o.a etter at driftingen av tax-free virksomheten hadde startet.
Avtalen gjaldt en tidsperiode på 5 år fra levering av siste skip, dvs frem til januar 2019.
I tillegg mottok Fjord Line AS i henhold til avtalen et vederlag på MNOK 50 den 09.01.2012.

Inntekten knyttet til det nevnte vederlag/betaling på MNOK 50 ble i utgangspunktet resultatført hos Fjord Line AS i takt med opptjening over avtalens løpetid.
Det var dermed balanseført en gjeld/uopptjent inntekt pr 31.12.2012 på MNOK 50.
I 2015 inntektsførte Fjord Line konsern MNOK 10 knyttet til denne betalingen. Dette ble klassifisert som salgsinntekt i resultatregnskapet for 2015.
Balanseført verdi 31.12.2015 av uopptjent inntekt var MNOK 28,3 - dels klassifisert som kortsiktig gjeld og dels som langsiktig gjeld.

I henhold til avtalen skulle beløpets hovedstol tilbakebetales tidsmessig pro rata dersom avtalen termineres før femårsperioden er ute.
Fjord Line har en strategi om å insource kjernevirksomheten. På denne bakgrunn ble det i mars 2016 fremforhandlet en avtale hvor Fjord Line
overtok tax-free driften på disse skipene med virkning fra 31.august 2016.
Gjenstående uopptjent inntekt pr 31. august 2016 er avtalt tilbakebetalt gjennom fire avdrag over halvannet år.
Avdragene som skal betales etter 31.12.2017 er klassifisert som langsiktig gjeld pr 31.12.2016 (TNOK 6.295), mens avdragene som skal tilbakebetales i
2016 er klassifisert som kortsiktig gjeld (TNOK 12.589), som tilbakebetaling forskudd

Endring balanseført verdi av balansepostene "tilbakebetaling forskudd" for 2016 (kortsiktig og langsiktig) fremkommer som følger:

Balanseført verdi 31.12.2015 av balansepostene "Tilbakebetaling forskudd":	28 333	TNOK (langsiktig og kortsiktig post)
Inntektsføring (periodisering) av forskuddet frem til terminering av avtalen	-4 822	TNOK (klassifisert som salgsinntekt)
Tilbakebetaling og reversering avsetning i 2016	-4 627	TNOK
Balanseført verdi 31.12.2016 av balansepostene "Tilbakebetaling forskudd":	**18 884**	**TNOK (langsiktig og kortsiktig post)**

Note 19 NOx-tilskudd - konsern

Skipet "MS Stavangerfjord" ble levert i juli 2013, og skipet MS Bergensfjord ble levert i januar 2014.
Som følge av at skipene er gassdrevet (LNG), med tilhørende lavt utslipp, fikk Fjord Line AS tilsagn om tilskudd fra NOx-fondet.
Pr 31.12.2014 var det til sammen utbetalt tilskudd til Fjord Line AS på MNOK 147,2 knyttet til disse tiltakene.
Som en forutsetning for tilskuddet, var Fjord Line pliktig å benytte "MS Stavangerfjord" og "MS Bergensfjord" i NOx-pliktig farvann i minimum 2 år fra leveringstidpsunktet.

I 2016 mottok Fjord Line AS 11,75 MNOK i NOx-tilskudd (3,9 MNOK i 2015).

I 2016-regnskapet er MNOK 6,2 av tilskuddene resultatført (5,3 MNOK i 2015). Beløpet er klassifisert som avskrivningsreduksjon i resultatregnskapet.
Resultatføringen av NOx-tilskuddene periodiseres i takt med avskrivningsprofilen på de driftsmidlene tilskuddene er knyttet til.

Nedenfor fremkommer oversikt over regnskapsmessige verdier (tall i TNOK)

Samlet mottatt tilskudd 01.01.2014	38 200	A
Mottatt tilskudd 2014	112 945	B
Samlet mottatt tilskudd 31.12.2014	**151 145**	C (A+B)
Resultatført tilskudd 2013	-857	D
Resultatført tilskudd 2014	-4 318	E
Mottatt tilskudd, ikke resultatført 31.12.2014	**145 970**	F (C + D + E)
Mottatt tilskudd 2015	3 914	G
Samlet mottatt tilskudd 31.12.2015	**155 059**	H (C + G)
Resultatført tilskudd 2015	-5 278	I
Akkumulert resultatført tilskudd 31.12.2015	-10 453	J (D + E + I)
Mottatt tilskudd, ikke resultatført 31.12.2015	**144 606**	K (H + J)
Mottatt tilskudd 2016	11 750	L
Samlet mottatt tilskudd 31.12.2016	166 809	M (H + L)
Resultatført tilskudd 2016	-6 128	N
Akkumulert resultatført tilskudd 31.12.2016	-16 581	O (J + N)
Mottatt tilskudd, ikke resultatført 31.12.2016	**150 228**	P (M + O)

Note 20 Derivater - konsern

Fjord Line har finansielle kontrakter knyttet til drivstoff innenfor følgende:
i) MGO (Marine Gas Oil), som går til levering i 2017
ii) LNG (skipene Bergensfjord og Stavangerfjord), som går til levering i 2018

Kontraktene ble inngått i 2016 og anses som derivater. Derivatene balanseføres til virkelig verdi på det tidspunkt derivatkontraktene inngås, og deretter løpende til virkelig verdi. Verdiendringen føres over resultatet, som "andre gevinster/tap (netto").

Derivatene knyttet til MGO går som nevnt til levering i 2017.
Virkelig verdi av disse derivatene pr 31.12.2016 er TNOK 4.960 (TNOK 0 pr 31.12.2015), og er klassifisert som omløpsmidler

Derivatene knyttet til LNG går til levering i 2018.
Virkelig verdi av disse derivatene pr 31.12.2016 er TNOK 5.961 (TNOK 0 pr 31.12.2015), og er klassifisert som anleggsmidler

FJORD CAT
fjordline.com

// Resultatregnskap Fjord Line AS (morselskap), per 31. desember 2016 – alle tall i TNOK

	Note	Morselskap 2016 NGAAP	Morselskap 2015 NGAAP
Driftsinntekter:			
Salgsinntekter	14, 19	1 150 815	892 221
Andre driftsinntekter	14, 20	15 313	9 190
Sum driftsinntekter	**14**	**1 166 127**	**901 412**
Driftskostnader:			
Varekost		178 365	63 896
Lønnskostnader	17	88 231	72 189
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	1, 2	6 185	5 094
Særskilte markeds- og juridiske kostnader		0	13 703
Andre driftskostnader	3, 6, 7, 17	955 176	969 891
Nedskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler		0	0
Sum driftskostnader		**1 227 957**	**1 124 772**
Driftsresultat		**-61 830**	**-223 360**
Finansposter:			
Renteinntekter	11, 18	82 566	85 405
Nedskrivning aksjer i datterselskap	4	0	-1 999
Inntekt investering i datterselskap	4, 11	39 153	62 488
Konsernintern garantikostnad	18	-21 951	-22 445
Andre finansinntekter	9	111 888	105 735
Rentekostnader	16	-71 548	-91 034
Andre finanskostnader	9, 16	-90 689	-132 547
Netto finansposter		**49 420**	**5 602**
Ordinært resultat før skatt		**-12 410**	**-217 758**
Skattekostnad på ordinært resultat	**15**	**0**	**0**
Ordinært resultat etter skatt		**-12 410**	**-217 758**
Årsresultat		**-12 410**	**-217 758**
Resultatdisponering			
Overføring annen egenkapital/udekket tap		-12 410	-217 758
Sum		**-12 410**	**-217 758**

// Balanse Fjord Line AS (morselskap), per 31. desember 2016 – alle tall i TNOK

EIENDELER	Note	Morselskap 31/12/16 NGAAP	Morselskap 31/12/15 NGAAP
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
WEB-prosjekt, konseptutvikling o.a	1	13 216	9 995
Utsatt skattefordel	15	50 000	50 000
Sum immaterielle eiendeler		**63 216**	**59 995**
Varige driftsmidler			
Bygg og anlegg	2	3 621	5 248
Driftsløsøre, utstyr, påkostninger skip o.a.	2	7 036	5 869
Sum varige driftsmidler	**2**	**10 657**	**11 117**
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i datterselskap	4	992 001	978 249
Finansielle fordringer	11, 17	1 522 606	1 648 866
Øvrige investeringer, inkl aksjer tilkn.selskap	5	80	50
Sum finansielle anleggsmidler		**2 514 687**	**2 627 165**
Sum anleggsmidler		**2 588 559**	**2 698 276**
Omløpsmidler			
Varebeholdning	**6**	**27 023**	**7 632**
Fordringer			
Kundefordringer	7	34 128	31 236
Konsernmellomværende	11	69 045	91 690
Andre kortsiktige fordringer	8, 19	7 143	6 970
Sum fordringer		**110 316**	**129 896**
Bankinnskudd, kontanter o.l.	**10**	**112 544**	**140 874**
Sum omløpsmidler		**249 883**	**278 402**
Sum eiendeler		**2 838 442**	**2 976 679**

// Balanse Fjord Line AS (morselskap), per 31. desember 2016 – alle tall i TNOK

EGENKAPITAL OG GJELD	Note	Morselskap 31/12/16 NGAAP	Morselskap 31/12/15 NGAAP
EGENKAPITAL			
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital	12, 13	519 107	463 880
Egne aksjer	12	-10	-10
Overkurs	12	178 227	114 384
Sum innskutt egenkapital	**12**	**697 324**	**578 253**
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital/Udekket tap	12	-218 462	-206 470
Sum opptjent egenkapital		**-218 462**	**-206 470**
Sum egenkapital	12	**478 863**	**371 783**
GJELD			
Langsiktig gjeld/langsiktige avsetninger			
Obligasjonsgjeld	16	174 786	292 843
Langsiktig gjeld til kredittinstitusjoner o.a.	16	1 852 878	1 998 454
Tilbakebetaling tidligere forskudd	19	6 295	18 200
Mottatt tilskudd, ikke resultatført	20	103 768	97 146
Pensjonsforpliktelse	17	2 949	2 450
Sum langsiktig gjeld/langsiktige avsetninger		**2 140 676**	**2 409 093**
Kortsiktig gjeld			
Gjeld til kredittinstitusjoner		0	0
Leverandørgjeld		49 695	20 025
Tilbakebetaling tidligere forskudd	19	12 589	10 133
Betalbar skatt	15	0	0
Skyldige offentlige avgifter		6 060	5 437
Konsernmellomværende	11	42 542	41 833
Annen kortsiktig gjeld	16	108 019	118 375
Sum kortsiktig gjeld		**218 904**	**195 802**
Sum gjeld		**2 359 580**	**2 604 895**
Sum egenkapital og gjeld		**2 838 442**	**2 976 679**

Egersund, 27. april 2017

Peter Frølich
Styreformann

Kristian Eikre
Styremedlem

Frode Teigen
Styremedlem

Kristian Falnes
Styremedlem

Bo-Lennart Thorbjørnsson
Styremedlem

Rickard Ternblom
Administrerende direktør

42-TJ
94
COLT

// Kontantstrømoppstilling Fjord Line AS (morselskap), per 31. desember 2016 – alle tall i TNOK

	2016	2015
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Resultat før skattekostnad	-12 410	-217 758
Periodens betalte skatt	0	0
Avskrivninger	6 185	5 094
Nedskrivninger	0	0
Endring i varelager	-19 390	470
Endring i kundefordringer	-2 892	7 698
Endring i leverandørgjeld	29 670	-14 611
Gevinst/tap ved salg av driftsmidler/immaterielle eiendeler	0	0
Endring i andre tidsavgrensningsposter, inklusiv netto agio og langsiktig mellomværende	24 365	192 019
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	**25 528**	**-27 088**
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	0	1 418
Utbetalinger ved kjøp/tilvirkning av varige driftsmidler/immaterielle eiendeler	-8 945	-2 843
Investering i datterselskap	-13 753	0
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	**-22 698**	**-1 425**
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Opptak av rentebærende gjeld (netto)	0	0
Nedbetaling av rentebærende gjeld	-28 730	-118 185
Innbetaling ved emisjon (netto)	-2 430	196 000
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	**-31 160**	**77 815**
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	**-28 330**	**49 302**
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	140 874	91 572
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter periodens slutt	**112 544**	**140 874**
Spesifikasjon av kontantbeholdningen ved periodens slutt		
Bankinnskudd, kontanter og lignende	112 544	140 874

// Regnskapsprinsipper

Fjord Line AS (morselskap)

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk.

SALGSINNTEKTER

Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet. Med leveringstidspunktet menes tidspunktet for overgang av det vesentligste av risiko og kontroll knyttet til det leverte. Tjenester, herunder salg av reise og godstransport, inntektsføres i takt med utførelsen. Eventuell andel av salgsinntekter som knytter seg til fremtidige serviceytelser o.l. balanseføres som uopptjent inntekt ved salget, og inntektsføres deretter i takt med levering av ytelsene.

KLASSIFISERING OG VURDERING AV BALANSEPOSTER

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Eiendeler som er tilknyttet varekretsløpet er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer klassifiseres som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales innen ett år etter utbetalingstidspunktet. For gjeld er analoge kriterier lagt til grunn. Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost. Varige anleggsmidler som forringes i verdi avskrives lineært over forventet økonomisk levetid. Anleggsmidlene nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som forventes ikke å være forbigående. Nedskrivningen reverseres i den utstrekning grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er tilstede.

Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

IMMATERIELLE EIENDELER

Utgifter til immaterielle eiendeler er balanseført i den utstrekning det er ansett som sannsynlig at de fremtidige økonomiske fordelene knyttet til eiendelen vil tilflyte selskapet og man har kommet frem til en pålitelig måling av anskaffelseskost for eiendelen.

VARIGE DRIFTSMIDLER

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives lineært over driftsmidlenes forventede levetid dersom de har antatt levetid over 3 år og har en kostpris som overstiger NOK 15.000. Vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader. Påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Skillet mellom vedlikehold og påkostning/forbedring fastsettes under hensyntagen til driftsmidlets stand ved kjøp av driftsmidlet.

LEASING

En leieavtale klassifiseres som finansiell eller operasjonell i samsvar med den enkelte avtalens reelle innhold. Dersom det vesentligste av økonomisk risiko og kontroll knyttet til det underliggende leieobjekt er gått over på leietaker klassifiseres avtalen som finansiell. Andre leieavtaler klassifiseres som operasjonelle. Driftsmidler i leieavtaler vurdert som finansiell leasing aktiveres i balansen til verdien av vederlaget i leieavtalen og avskrives som varige driftsmidler. Avdragsdelen av leieforpliktelsen vises som langsiktig gjeld. Forpliktelsen reduseres med betalt leie etter fradrag for beregnet rentekostnad.

For avtaler som klassifiseres som operasjonell behandles leiebetalingene som en driftskostnad som fordeles systematisk over hele leieperioden.

DATTERSELSKAPER, TILKNYTTEDE SELSKAPER OG FELLESKONTROLLERT VIRKSOMHET

Datterselskaper, tilknyttede selskaper og felles kontrollert virksomhet er vurdert etter kostmetoden i selskapsregnskapet. Investeringen

er vurdert til anskaffelseskost for aksjene med mindre nedskrivning har vært nødvendig. Utbytte fra datterselskapene inntektsføres i den grad akkumulert utbytte overstiger akkumulert resultat i eierperioden.

VAREBEHOLDNINGER

Lager av innkjøpte varer er verdsatt til laveste av anskaffelseskost etter FIFO-prinsippet og virkelig verdi. Det foretas nedskriving ved eventuell påregnelig ukurans.

KUNDEFORDRINGER

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

KORTSIKTIGE PLASSERINGER

Kortsiktige plasseringer (inklusiv aksjer og derivater vurdert som omløpsmidler) anses som handelsportefølje og vurderes til virkelig verdi på balansedagen. Urealisert gevinst/tap resultatføres under finansposter. Utbytte og andre utdelinger inntektsføres som annen finansinntekt.

SIKRING

Derivater vurdert som sikring balanseføres til anskaffelseskost. Dette tilsvarer virkelig verdi på det tidspunkt derivatkontraktene inngås. Derivatene resultatføres når de går til levering og klassifiseres i resultatregnskapet på samme resultatlinje som underliggende sikringsobjekt.

PENGEPOSTER I UTENLANDSK VALUTA

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert etter kursen ved regnskapsårets slutt. Sikringsbokføring legges ikke til grunn. Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til den funksjonelle valutaen (NOK) til transaksjonskurs. Ytterligere informasjon fremgår av noteopplysninger.

SKATT

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt/utsatt skattefordel. Maksimal utsatt skattefordel er beregnet ut fra 24% av samlet grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier ved utgangen av regnskapsåret, samt ligningsmessig underskudd til fremføring. Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det forventes at fremførbart skattemessig underskudd og andre posisjoner kommer til fremtidig anvendelse. Ytterligere informasjon fremgår av noteopplysninger.

OPSJONER TIL ANSATTE

Ved tildeling av opsjoner til ansatte foretas det en verdiberegning av opsjonene på tildelingstidspunktet. Beregnet beløp kostnadsføres som lønn over løpetiden, med egenkapital som motpost.

TILSKUDD

Tilskudd fra NOx-fondet relatert til investeringer resultatføres/periodiseres i takt med avskrivningsprofilen på de driftsmidlene tilskuddene er knyttet til. Ikke-resultatført tilskudd er ført som langsiktig gjeld/avsetning. Ytterligere informasjon om regnskapsmessig behandling og tallmessige effekter fremgår av noteopplysningene.

PENSJONER

Ved innskuddsplaner betaler selskapet innskudd til et forsikringsselskap. Selskapet har ingen ytterligere betalingsforpliktelse etter at innskuddene er betalt. Innskuddene regnskapsføres som lønnskostnad.

En ytelsesplan er en pensjonsordning som ikke er en innskuddsplan. Typisk er en ytelsesplan en pensjonsordning som definerer en pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering. Pensjonsutbetalingen er normalt avhengig av flere faktorer, som alder, antall år i selskapet og lønn. Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedagen.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømmene rapporteres brutto fra investerings- og finansieringsaktiviteter, mens det regnskapsmessige resultat avstemmes mot netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter og bankinnskudd.

fjordline.com
STAVANGERFJORD

// Noter *Fjord Line AS (morselskap)*

Note 1 Immaterielle eiendeler - morselskap

(Tall i TNOK)

	Immaterielle eiendeler under tilvirkning	WEB-prosjekter o.l	Konsept-utvikling og markeds-prosjekter	Øvrige immaterielle eiendeler	Sum immaterielle eiendeler
Anskaffelseskost 31.12.2015	0	8 401	7 712	3 102	19 215
Ferdigstilte prosjekter 2016	0	0	0	0	0
Tilgang 2016	5 319	0	0	0	5 319
Avgang 2016	0	0	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12.2016	**5 319**	**8 401**	**7 712**	**3 102**	**24 534**
Akkumulerte nedskrivninger 31.12.2015	0	2 019	6 435	766	9 220
Akkumulerte avskrivninger 31.12.2015	0	0	0	0	0
Balanseført verdi 31.12.2015	0	6 382	1 277	2 336	9 995
Akkumulerte nedskrivninger 31.12.2016	0	0	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger 31.12.2016	0	2 853	7 370	1 095	11 318
Balanseført verdi 31.12.2016	**5 319**	**5 548**	**342**	**2 007**	**13 216**
Årets avskrivninger	0	834	935	329	2 098
Årets nedskrivninger	0	0	0	0	0
Sum kostnad avskrivninger og nedskrivninger 2016	**0**	**834**	**935**	**329**	**2 098**

Immaterielle eiendeler under tilvirkning gjelder utvikling av nytt front-end booking system.
Systemet utvikles for å gi våre gjester en forenklet og mer brukervennlig digital bestillingsløsning. Systemet forventes lansert i 2017

WEB-prosjektene gjelder tidligere utviklingskostnader relatert til utvikling av nettsider og WEB-plattform, inklusiv ny grafisk profil og kobling til bookingsystemet.
WEB-prosjektene er frem til 31.12.2016 avskrevet med 10% hvert år.

Øvrige immaterielle eiendeler består blant annet av utvikling av nøkkelkortsystem som er installert om bord på
skipene MS Bergensfjord og MS Stavangerfjord. Avskrivningstiden her er 10 år.

Note 2 Varige driftsmidler - morselskap

Varige driftsmidler (tall i tabellen oppgitt i TNOK)	Terminal Risavika	Inventar, ombygging leide lokaler, maskiner på land o.a.	Utstyr skip, innvendig ombygging skip o.l	Prosjekter under tilvirkning	Sum varige driftsmidler
Anskaffelseskost 31.12.2015	324	15 087	6 433	0	**21 844**
Tilgang 2016	0	1 658	0	1 968	**3 626**
Avgang 2016	0	0	0	0	**0**
Anskaffelseskost 31.12.2016	**324**	**16 745**	**6 433**	**1 968**	**25 470**
Akkumulerte nedskrivninger 31.12.2015	0	0	0	0	**0**
Akkumulerte avskrivninger 31.12.2015	213	6 026	4 487	0	**10 726**
Balanseført verdi 31.12.2015	**111**	**9 061**	**1 946**	**0**	**11 118**
Akkumulerte nedskrivninger 31.12.2016	0	0	0	0	**0**
Akkumulerte avskrivninger 31.12.2016	245	8 629	5 939	0	**14 813**
Balanseført verdi 31.12. 2016	**79**	**8 116**	**494**	**1 968**	**10 657**
Årets avskrivninger	32	2 603	1 452	0	**4 087**
Årets nedskrivninger	0	0	0	0	**0**
Avskrivningstid (ferdigstilte driftsmidler)	10 år	3 - 10 år	3-10 år		
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær		

Ombygging leide lokaler, kaifasiliteter o.a
Det er i 2016 balanseført TNOK 144 (TNOK 156 i 2015) knyttet til ombygging o.l av leide kontorer, lagerfasiliteter, kaifasiliteter o.a i Sandefjord/Strømstad.

Balanseført verdi 31.12.2016 knyttet til Fjord Line AS` ombygging av terminalen i Sandefjord er TNOK 3.542 (TNOK 5.002 pr 31.12.2015)
Dette er klassifisert som bygg og anlegg i balansen, og avskrives over 5 år.

Note 3 Leiekostnader og transaksjoner med nærstående - morselskap

Kostnadsført leie av ikke balanseførte driftsmidler for 2016 og 2015 (operasjonell lease)
(Tall i TNOK)

Driftsmiddel	Kostnadsført leie 2016	Kostnadsført leie 2015
Leie maskiner og driftsløsøre	17 917	14 634
Leie lokaler og lignende *)	14 828	12 903
Leie skip, inklusiv mannskap	567 791	553 019

***) Leiekostnad lokaler og lignende: For 2016 er det kostnadsført TNOK 1.836 i leiekostnad til selskap kontrollert av eiere (TNOK 1.614 i 2015).**
Leievilkårene er markedsmessige.

Styreformannen er partner i advokatselskapet Wikborg Rein, som er Fjord Line AS` primære advokatforbindelse.
Prisingen av advokattjenestene Wikborg Rein utfører for Fjord Line AS er på markedsmessige vilkår.
Styreformannens styrehonorar faktureres av Wikborg Rein.

Note 4 Investeringer i datterselskap - morselskap

(Tall i TNOK)

Investeringene i datterselskap regnskapsføres etter kostmetoden.
Regnskapsmessige verdier fremkommer nedenfor (tall i TNOK)

Datterselskap	Ansk.-tidspunkt	Forretnings-kontor	Eierandel/ stemmeandel	Kostpris 31.12.2016	Balanseført verdi 31.12.2015	Balanseført verdi 31.12.2016	Kapital-utvidelse i datterselskap i 2016
Fjord Line Danmark A/S	2006	Danmark	100 %	13 754	1	13 754	**13 753**
Fjord Skibsholding I A/S	2007	Danmark	100 %	268 986	224 987	224 987	**0**
Fjord Skibsholding II A/S	2008	Danmark	100 %	150 362	109 849	109 849	**0**
Fjord Skibsholding III A/S	2010	Danmark	100 %	310 368	310 368	310 368	**0**
Fjord Skibsholding IV A/S	2010	Danmark	100 %	332 843	332 842	332 842	**0**
Fjord Line GmbH	2008	Tyskland	100 %	201	201	201	**0**
Travelserver AS	2011	Norge	51 %	2 000	1	0	**0**
SUM				**1 078 514**	**978 249**	**992 001**	**13 753**

Inntekt investering i datterselskap og nedskrivninger 2016

Fjord Line AS har i 2016 regnskapsført utbytte avsatt i Fjord Skibsholding I A/S, Fjord Skipsholding II A/S, Fjord Skibsholding III A/S og Fjord Skibsholding IV A/S som vist nedenfor (FSH I, FSH II, FSH III og FSH IV).
Utbytte for 2016 lå innenfor regnskapsmessig resultat i 2016 for selskapene.

	FSH I	FSH II	FSH III	FSH IV	SUM
Total utbytteavsetning 2016	11 514	2 016	16 329	9 295	**39 153**
Inntektsført i Fjord Line AS 2016	11 514	2 016	16 329	9 295	**39 153**
Reduksjon balanseført verdi investering pga utbytte	0	0	0	0	0

Inntekt investering i datterselskap og nedskrivninger 2015

Fjord Line AS har i 2015 regnskapsført utbytte avsatt i Fjord Skibsholding I A/S, Fjord Skipsholding II A/S, Fjord Skibsholding III A/S og Fjord Skibsholding IV A/S som vist nedenfor (FSH I, FSH II, FSH III og FSH IV).
Utbytte for 2015 lå innenfor regnskapsmessig resultat i 2016 for selskapene.
Det ble etter 31.12.2015 inngått avtale om salg av Fjord Line sine aksjer i Travelserver AS.
Aksjenes verdi ble derfor nedskrevet med TNOK 1.999 i 2015

	FSH I	FSH II	FSH III	FSH IV	SUM
Total utbytteavsetning 2016	35 345	2 865	10 313	13 965	**62 488**
Inntektsført i Fjord Line AS 2016	35 345	2 865	10 313	13 965	**62 488**
Reduksjon balanseført verdi investering pga utbytte	0	0	0	0	0

Bakgrunn for differense mellom kostpris og balanseført verdi av aksjene i FSH I og FSH II:
Aksjene i FSH II ble i 2008 nedskrevet med TNOK 20 291.
I 2009 ble aksjene i FSH I nedskrevet med TNOK 39 246 og aksjene i FSH II nedskrevet med TNOK 8.000
I 2009 ble i tillegg TNOK 4.754 i utbytte fra FSH I og TNOK 12 222 i utbytte fra FSH II ført som reduksjon i balanseført verdi aksjer.

Note 5 Investeringer i øvrige aksjer/andeler - morselskap

Fjord Line AS kjøpte i løpet av 2010 aksjer for TNOK 50 i Visit Sørlandet AS. Etter 2010 har det ikke vært tilgang eller avgang.
Investeringen er ført etter kostmetoden. Det er ikke foretatt nedskrivning verken i 2016 eller i 2015.

Videre investerte Fjord Line AS i 2016 TNOK 30 i Visit Telemark AS. Investeringen er ført etter kostmetoden. Det er heller ikke her foretatt nedskrivning.

Note 6 Varebeholdninger og kostnad drivstoff - morselskap

(Tall i TNOK)

Varebeholdning:	**2016**	**2015**
Drivstoff	2 167	2 706
Varer for videresalg *)	20 931	1 852
Annet, inklusiv veimerker, nøkkelkort o.a	3 925	3 074
Sum varelager til anskaffelseskost 31.12.	**27 023**	**7 632**
Nedskrivning for ukurans 31.12.	0	0
Sum bokført verdi av varelager 31.12.	**27 023**	**7 632**

*) Fjord Line AS har i løpet av 2016 overtatt driftingen av tax free-butikkene for alle skipene.
Dermed står Fjord Line selv som eier av tax free-lageret pr 31.12.2016. Balanseført verdi av dette lageret er TNOK 18.924 pr 31.12.2016.

Det er ikke foretatt nedskrivning av varelageret pr årsslutt.

Kostnader knyttet til drivstoff er klassifisert som andre driftskostnader i resultatregnskapet.
For 2016 utgjør dette TNOK 146.203 (TNOK 199.577 i 2015)

Fjord Line har finansielle kontrakter knyttet til drivstoff innenfor følgende:
i) MGO (Marine Gas Oil), som går til levering i 2017
ii) LNG (skipene Bergensfjord og Stavangerfjord), som går til levering i 2018
Derivatene vurderes regnskapsmessig som sikring, og urealisert gevinst/tap balanseføres ikke.
Gevinst og/eller tap knyttet til kontraktene resultatføres ved levering/realisasjon.

Note 7 Kundefordringer og tap på fordringer - morselskap

(Tall i TNOK)

	2016	**2015**
Kundefordringer til pålydende 31.12.	34 828	31 832
Delkredereavsetning 31.12.	-700	-596
Balanseført verdi kundefordringer 31.12.	**34 128**	**31 236**
Årets endring i delkredereavsetning	-104	0
Årets konstaterte tap på fordringer.	1 094	413
Innkommet på tidligere avskrevne fordringer	-22	-94
Kostnadsført tap på fordringer	**968**	**319**

Tap på fordringer inngår i posten "andre driftskostnader" i resultatregnskapet.

I kundefordringer pr 31.12.2015 inngikk også fordringer på TNOK 3.038 knyttet til avregning av tax-free salg om bord på skipene.

Note 8 Andre fordringer - morselskap

(Tall i TNOK)

Andre fordringer	**2016**	**2015**
Refusjoner fra offentlige myndigheter, inkl tilgodehavende mva *)	1 966	3 562
Forskuddsbetalte kostnader o.l	5 177	3 408
Andre fordringer 31.12.	**7 143**	**6 970**

*) Selskapet har pr 31.12.2016 balanseført TNOK 1.564 i merverdiavgift til gode i Norge (TNOK 2.897 pr 31.12.2015).

Note 9 Andre finansinntekter og andre finanskostnader - morselskap

(Tall i TNOK)

Andre finansinntekter og andre finanskostnader består av følgende:

Andre finansinntekter	**2016**	**2015**
Valutagevinst konserninterne fordringer, jf note 11	0	99 100
Valutagevinst langsiktige valutalån	110 234	0
Øvrig valutagevinst	1 654	6 529
Øvrige finansinntekter	0	106
Sum	**111 888**	**105 735**

Andre finanskostnader	**2016**	**2015**
Valutatap konserninterne fordringer, jf note 11	80 217	0
Valutatap, inklusiv langsiktig lån i Euro	10 472	132 547
Øvrige finanskostnader	0	0
Sum	**90 689**	**132 547**

Note 10 Bundne midler - morselskap

(Tall i TNOK)

	2016	**2015**
Bundne skattetrekksmidler pr. 31.12. utgjør:	2 985	2 880

Skattetrekksmidlene er plassert på egne bankkonti.

Note 11 Konsernmellomværende - morselskap

(Tall i TNOK)

Eiendeler - kortsiktige poster:	**2016**	**2015**
Fordringer på datterselskap knyttet til drift m.v *)	69 045	91 690
Sum	**69 045**	**91 690**

Gjeld - kortsiktige poster:		
Netto gjeld til datterselskap knyttet til drift	42 542	41 833
Sum	**42 542**	**41 833**

Netto kortsiktig konsernmellomværende pr 31.12 for Fjord Line AS	**26 503**	**49 857**

Eiendeler - langsiktige poster

Fjord Line AS har langsiktige fordringer på de danske datterselskapene på til sammen TNOK 1.522.606 pr 31.12.2016 (TNOK 1.648.865 pr 31.12.2015).
Beløpet er klassifisert som finansielle anleggsmidler. Lånene er i DKK og renteberegnes (jf note 18).
Valutatap på disse lånene var TNOK 80.217 i 2016 (valutagevinst TNOK 99.100 i 2015), jf note 9.
Det er ikke fastsatt konkret avdragsplan for lånene, men datterselskapene vil benytte fri likviditet til tilbakebetaling.
Det er foretatt avdragsbetalinger i 2016 og 2015.

***) Utbytteavsetning i datterselskapene**

Datterselskapene FSH I, FSH II, FSH III og FSH IV hadde pr 31.12.2016 til sammen avsatt TNOK 39.153 i utbytte til Fjord Line AS, jf note 4.
Dette beløpet inngår i fordringer på datterselskap pr 31.12.2016 og er inntektsført hos Fjord Line AS i 2016, jf note 4.
For 2015 var tilsvarende utbytteavsetning for FSH I, FSH II, FSH III og FSH IV samlet TNOK 62.488.
Dette beløpet inngikk i fordringer på datterselskap pr 31.12.2015 og ble inntektsført hos Fjord Line AS i 2015, jf note 4.

Note 12 Egenkapital - morselskap

(Tall i TNOK)

Endring i egenkapital for 2016	Aksje-kapital	Egne aksjer	Overkurs	Annen egenkapital/ udekket tap	Sum
Egenkapital 31.12.2015	463 880	-10	114 384	-206 470	**371 784**
Emisjon februar 2016 - gjeldskonvertering/tingsinnskudd	55 227	0	66 273	0	**121 500**
Emisjonskostnader 2016	0	0	-2 430	0	**-2 430**
Årsresultat 2016	0	0	0	-12 410	**-12 410**
Andre endringer 2016 *)	0	0	0	418	**418**
Egenkapital 31.12.2016	**519 107**	**-10**	**178 227**	**-218 462**	**478 862**

*) Kostnadsføring ansatteopsjoner 2016

Endring i egenkapital for 2015	Aksje-kapital	Egne aksjer	Overkurs	Annen egenkapital/ udekket tap	Sum
Egenkapital 31.12.2014	363 880	-10	18 383	10 302	**392 555**
Emisjon november 2015 - kontantinnskudd	100 000	0	100 000	0	**200 000**
Emisjonskostnader 2015	0	0	-4 000	0	**-4 000**
Årsresultat 2015	0	0	0	-217 758	**-217 758**
Andre endringer 2015 *)	0	0	0	986	**986**
Egenkapital 31.12.2015	**463 880**	**-10**	**114 384**	**-206 470**	**371 783**

*) Kostnadsføring ansatteopsjoner 2015

Note 13 Aksjekapital og aksjonærinformasjon - morselskap

Aksjekapitalen er på NOK 519.107.350 pr 31.12.2016, og består av 207.642.940 aksjer pålydende NOK 2,50. Alle aksjer har like rettigheter.

Oversikt over de største aksjonærene pr 31.12.2016

	Eierandel
Ferd AS	44,6 %
Kontrari AS	34,8 %
Kontrazi AS	17,4 %
Arne Teigen	1,1 %
Moly AS	0,8 %
Øvrige, inklusiv egne aksjer *)	1,3 %
Sum	**100,0 %**

*) Fjord Line AS har pr 31.12.2016 til sammen 764 egne aksjer.

Oversikt over de største aksjonærene pr 31.12.2015

	Eierandel
Ferd AS	38,5 %
Kontrari AS	38,4 %
Kontrazi AS	19,4 %
Arne Teigen	1,3 %
Moly AS	0,9 %
Øvrige, inklusiv egne aksjer *)	1,5 %
Sum	**100,0 %**

*) Fjord Line AS hadde pr 31.12.2015 til sammen 764 egne aksjer.

Note 14 Driftsinntekter - morselskap

(Tall i TNOK)

Driftsinntekter fordelt på inntektsområder	2016	2015
Billettinntekter	439 193	370 083
Salgsinntekter o.a om bord - se også note 19	532 308	341 633
Cargoinntekter	179 314	180 506
Inntektsført/periodisert tilskudd fra NOx-fondet - se også note 20	5 128	5 278
Annet	10 184	3 912
Sum	**1 166 127**	**901 412**

Note 15 Skatt - morselskap

(Tall i TNOK)

Spesifikasjon av utsatt skattefordel:

		Endringer			
Oversikt over midlertidige forskjeller	**31/12/15**	**01.01.2016**	**Sum 01.01.2016**	**31/12/16**	**Endring**
Anleggsmidler	-10 389	0	-10 389	-9 830	-559
Fordringer	-596	0	-596	-700	104
Gevinst-/tapskonto	21 058	0	21 058	16 846	4 212
Andre forskjeller, inklusiv regnskapsmessige periodiseringer	-86 373	0	-86 373	-70 255	-16 118
Sum	**-76 300**	**0**	**-76 300**	**-63 939**	**-12 361**
Fremførbart underskudd	-1 139 261	0	-1 139 261	-1 204 607	65 346
Grunnlag utsatt skatt (-utsatt skattefordel)	**-1 215 561**	**0**	**-1 215 561**	**-1 268 546**	**52 985**
24% (25%) av grunnlaget	-303 890	0	-303 890	-304 451	-561
Balanseført utsatt skatt (-utsatt skattefordel)	**-50 000**	**0**	**-50 000**	**-50 000**	**0**
Ikke-balanseført utsatt skattefordel	-253 890	0	-253 890	-254 451	-561

Fjord Line AS har pr 31.12.2016 akkumulert grunnlag for utsatt skattefordel på TNOK 1.268.546.
Dette tilsier en utsatt skattefordel (24 %) på TNOK 304.594 ved full balanseføring
Styret har av forsiktighetshensyn, sammenholdt med kravene i NRS(F) resultatskatt for oppføring av utsatt skattefordel, redusert balanseført utsatt skattefordel til MNOK 50 pr 31.12.2016

Spesifikasjon av skattemessig resultat og regnskapsmessig skattekostnad:

Skattemessig resultat	**2016**	**2015**
Regnskapsmessig resultat før skatt	-12 410	-217 758
Utbytteinntekt fra datterselskap, ikke skattepliktig	-39 153	-62 488
Nedskrivning aksjer	0	1 999
Andre permanente forskjeller	590	565
Regnskapsmessig kostnadsføring ansatteopsjoner	418	986
Endring midlertidige forskjeller	-12 361	60 678
Emisjonskostnader, ført mot egenkapitalen	-2 430	-4 000
Anvendelse av fremførbart underskudd	0	0
Skattemessig resultat	**-65 346**	**-220 018**

Avstemming av regnskapsmessig skattekostnad	**2016**	**2015**
25% (27%) av regnskapsmessig resultat	-3 103	-58 795
25% (27%) av permanente forskjeller	-10 144	-16 993
Effekt endring skattesats	12 685	24 306
Endring ikke balanseført utsatt skattefordel	561	51 482
Regnskapsmessig skattekostnad	**0**	**0**

Fordeling av regnskapsmessig skattekostnad:	**2016**	**2015**
Endring utsatt skattefordel	0	0
Betalbar skatt	0	0
Regnskapsmessig skattekostnad	**0**	**0**

Note 16 Gjeld - morselskap

(Tallene i tabellen nedenfor er i TNOK)

Langsiktig rentebærende gjeld pr 31.12.	**2016**	**2015**
Gjeld til kredittinstitusjoner o.a	1 852 878	1 998 454
Obligasjonslån	174 786	292 843
Gjeld til morselskapets eiere	0	0
Sum langsiktig rentebærende gjeld 31.12.	**2 027 664**	**2 291 297**

Kortsiktig rentebærende gjeld pr 31.12.	**2016**	**2015**
Gjeld til kredittinstitusjoner (kassekreditt)	0	0
Annen kortsiktig rentebærende gjeld, inklusiv gjeld til morselskapets eiere	0	0
Sum kortsiktig rentebærende gjeld 31.12.	0	0
Sum balanseført verdi rentebærende gjeld 31.12.	**2 027 664**	**2 291 297**

Fjord Line AS hadde en ubenyttet kassekredittlimit på MNOK 15 pr 31.12.2016 (15 MNOK pr 31.12.2016).
P 31.12.2016 har selskapet en positiv saldo på kassekredittkontoen på 75,3 MNOK (109,7 MNOK pr 31.12.2015).

Langsiktig rentebærende gjeld - fordeling på valuta pr 31.12.2016 (tall i 1.000)

Valuta	**Gjeld i valuta**	**Valutakurs**	**Balanseført verdi i NOK 31.12.2016**
NOK	174 786	1,000	174 786
Euro	203 927	9,086	1 852 878
SUM			**2 027 664**

Langsiktig rentebærende gjeld - fordeling på valuta pr 31.12.2015 (tall i 1.000)

Valuta	**Gjeld i valuta**	**Valutakurs**	**Balanseført verdi i NOK 31.12.2015**
NOK	301 177	1,000	301 177
Euro	206 895	9,619	1 990 120
SUM			**2 291 297**

Lån i Euro
Lån i Euro er balanseført til dagskurs pr 31.12.2016 og 31.12.2015, jf oppstillingen ovenfor.
Valutagevinst i 2016 knyttet til langsiktig lån i Euro er 110,2 MNOK i 2016
Valutatap i 2015 knyttet til langsiktig lån i Euro er var 120,3 MNOK i 2015

Balanseført verdi pr 31.12. for Euro-lånene fremkommer som følger i NOK (tall i TNOK):	**2016**	**2015**
Hovedstol:	1 863 940	2 002 997
Amortiseringseffekt av lånene, inkl garantiprovisjon	-11 062	-12 877
Balanseført verdi pr 31.12.	**1 852 878**	**1 990 120**

Lån i NOK, inklusiv obligasjonslån
Langsiktig gjeld i NOK bestod 31.12.2015 av obligasjonsgjeld og et lån gitt av leverandør.
Langsiktig gjeld i NOK består 31.12.2016 utelukkende av obligasjonsgjeld.

Obligasjonsgjeld
I februar 2013 ble det utstedt obligasjoner med samlet pålydende på MNOK 300.
Opprinnelig forfall var februar 2016. Forfallstidpsunktet ble i 2014 endret til februar 2018.
Fjord Line AS` egenbeholdning var 0 pr 31.12.2015, mens den er 121,5 MNOK pr 31.12.2016.
Denne egenbeholdningen ble tilført Fjord Line AS gjennom emisjon i februar 2016.
Balanseført verdi av obligasjonslånet pr 31.12. fremkommer som følger (TNOK):

	2016	**2015**
Total obligasjon:	300 000	300 000
Egenbeholdning	-121 500	0
Amortiseringseffekt av lånet (omkostninger o.a) *)	-3 714	-7 157
Balanseført verdi obligasjonslån 31.12.	**174 786**	**292 843**

*) Reverseres/kostnadsføres frem til februar 2018 som rentekostnader. Obligasjonslånet forfaller i sin helhet til betaling i februar 2018.

Avdragsplan langsiktig rentebærende gjeld til kredittinstitusjoner (pantelån) og obligasjonslån (tall i TNOK):

	2017	2018	2019	2020	2021
Årlig avdrag *	112 461	291 124	220 788	180 490	180 490
Restlån pr 31.12.	**1 915 203**	**1 624 079**	**1 403 291**	**1 222 801**	**1 042 311**

*) Obligasjonslån på fratrukket egenbeholdningen beløper seg som nevnt til MNOK 178,5 pr 31.12.2016 og har forfall i februar 2018.

Annen kortsiktig gjeld pr 31.12. består av følgende (tall i TNOK):	**2016**	**2015**
Forskuddsbetalinger fra kunder	52 064	44 221
Påløpte renter og garantiprovisjon	21 874	27 515
Avsetninger for øvrige påløpte kostnader o.l	34 081	46 639
Annen kortsiktig gjeld 31.12.	**108 019**	**118 375**

Note 17 Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelser, pensjon m.v - morselskap

(Tall i tabellen nedenfor er i TNOK)

Lønnskostnader	**2016**	**2015**
Lønninger, inkl bespisning mannskap o.a	70 490	58 528
Arbeidsgiveravgift	10 145	8 784
Pensjonskostnader	2 569	1 843
Opsjoner ansatte	418	986
Andre ytelser	4 609	2 048
Sum	**88 231**	**72 189**

Gjennomsnittlig antall årsverk i løpet av regnskapsåret har vært 114 i 2016 (102 i 2015).

Ytelser til adm.dir. og styret (tall i TNOK)	**2016**	**2015**
Lønn administrerende direktør	1 548	1 939
Annen godtgjørelse administrerende direktør	12	15
Godtgjørelse styret	500	583

Tallene ovenfor inkluderer ikke opsjonsprogrammet. Se nedenfor for nærmere informasjon om dette.
Det er ikke ytt lån eller stilt sikkerhet til daglig leder eller noen styremedlemmer.

Pensjoner
Selskapet foretar en pensjonssparing på vegne av tidligere og nåværende adm.dir og ytterligere fire personer.
Markedsverdien av innskuddene/midlene var TNOK 3.072 pr 31.12.2016 (TNOK 2.901 pr 31.12.2015).
Brutto forpliktelse pr 31.12.2016 er beregnet til TNOK 6.021 pr 31.12.2016 knyttet til disse seks personene (TNOK 5.351 pr 31.12.2015).
Netto forpliktelse er dermed TNOK 2.949 pr 31.12.2016 (TNOK 2.450 pr 31.12.2015), og er klassifisert som pensjonsforpliktelse i balansen.

Selskapet har i tillegg etablert en innskuddsbasert pensjonsordning for sine ansatte.
Selskapet betaler faste bidrag til et forsikringsselskap. Selskapet har ingen ytterligere betalingsforpliktelse etter at innskuddene er betalt.
Tilskuddet utgjør fra 2% til 4 % av den ansattes lønn.

Opsjonsprogram
Fjord Line AS har tildelt kjøpsopsjoner til konsernledelsen og andre ledende ansatte.
Det ble i januar 2013 tildelt 1.776.628 opsjoner til adm.dir og andre ledende ansatte.
Opsjonene tildelt i 2013 kan innløses i perioden 2016-2018. Innløsningspris er NOK 10 pr opsjon/aksje med tillegg av 5% pr år etter 2013.
Opsjonenes samlede verdi ble ved tildeling beregnet til TNOK 4.544.
For 2016 er kostnadsført beløp knyttet til opsjonsordningen TNOK 418 (TNOK 986 i 2015).
Kostnadsføringen i 2016 er basert på 1.046.628 opsjoner som fortsatt kan innløses.

Revisor
Kostnadsført honorar til revisor fordeler seg på følgende tjenester (ekskl mva), tall i TNOK:

	2016	2015
Revisjonstjenester	883	835
Attestasjonstjenester/Avtalte kontrollhandlinger	32	27
Regnskapsmessig og skattemessig/avgiftsmessig teknisk bistand	202	483
Andre tjenester	237	80
Sum honorar til revisor	**1 354**	**1 425**

Note 18 Renteinntekter/rentekostnader og konsernintern garantiprovisjon - morselskap

(Tall i TNOK)

Renteinntekter består av følgende:

	2016	2015
Renteinntekter på lån til datterselskap (konserninterne renter)	81 425	84 156
Eksterne renteinntekter	1 141	1 249
Sum	**82 566**	**85 405**

Langsiktige konserninterne lån renteberegnes på markedsmessige vilkår. Ytterligere informasjon om konserninterne lån/mellomværende fremgår av note 11.

Fjord Line AS har i 2016 kostnadsført en konsernintern garantikostnad på TNOK 21.951 (TNOK 22.445 i 2015)
Fjord Line AS har inngått flere avtaler om lånefinansiering av konsernets skip. De skipseiende datterselskapene Fjord Skibsholding I, Fjord Skibsholding II, Fjord Skibsholding III og Fjord Skibsholding IV har på sin side stillet pantesikkerhet for Fjord Line AS sine forpliktelser i forbindelse med låneavtalene.
Som en kompensasjon for dette har de skipseiende datterselskapene mottatt garantiprovisjon på markedsmessige vilkår.

Note 19 Tilbakebetaling forskudd - morselskap

Den 31. august 2011 inngikk Fjord Line AS en samarbeidsavtale hvor drifting av tax free-virksomheten ombord på de to skipene "MS Bergensfjord" og "MS Stavangerfjord" ble outsourcet til kontraktsmotparten.
De to skipene ble levert i juli 2013 og i januar 2014.

I henhold til opprinnelig avtale skulle Fjord Line AS motta en provisjon basert på omsetningen o.a etter at driftingen av tax-free virksomheten hadde startet.
Avtalen gjaldt en tidsperiode på 5 år fra levering av siste skip, dvs frem til januar 2019.
I tillegg mottok Fjord Line AS i henhold til avtalen et vederlag på MNOK 50 den 09.01.2012.

Inntekten knyttet til det nevnte vederlag/betaling på MNOK 50 ble i utgangspunktet resultatført hos Fjord Line AS i takt med opptjening over avtalens løpetid.
Det var dermed balanseført en gjeld/uopptjent inntekt pr 31.12.2012 på MNOK 50.
I 2015 inntektsførte Fjord Line AS MNOK 10 knyttet til denne betalingen. Dette ble klassifisert som salgsinntekt i resultatregnskapet for 2015.
Balanseført verdi 31.12.2015 av uopptjent inntekt var MNOK 28,3 - dels klassifisert som kortsiktig gjeld og dels som langsiktig gjeld.

I henhold til avtalen skulle beløpets hovedstol tilbakebetales tidsmessig pro rata dersom avtalen termineres før femårsperioden er ute.
Fjord Line har en strategi om å insource kjernevirksomheten. På denne bakgrunn ble det i mars 2016 fremforhandlet en avtale hvor Fjord Line overtok tax-free driften på disse skipene med virkning fra 31.august 2016.
Gjenstående uopptjent inntekt pr 31. august 2016 er avtalt tilbakebetalt gjennom fire avdrag over halvannet år.
Avdragene som skal betales etter 31.12.2017 er klassifisert som langsiktig gjeld pr 31.12.2016 (TNOK 6.295), mens avdragene som skal tilbakebetales i 2016 er klassifisert som kortsiktig gjeld (TNOK 12.589), som tilbakebetaling forskudd

Endring balanseført verdi av balansepostene "tilbakebetaling forskudd" for 2016 (kortsiktig og langsiktig) fremkommer som følger:

Balanseført verdi 31.12.2015 av balansepostene "Tilbakebetaling forskudd":	28 333	TNOK (langsiktig og kortsiktig post)
Inntektsføring (periodisering) av forskuddet frem til terminering av avtalen	-4 822	TNOK (klassifisert som salgsinntekt)
Tilbakebetaling og reversering avsetning i 2016	-4 627	TNOK
Balanseført verdi 31.12.2016 av balansepostene "Tilbakebetaling forskudd":	**18 884**	**TNOK (langsiktig og kortsiktig post)**

Note 20 NOx-tilskudd - morselskap

Skipet "MS Stavangerfjord" ble levert i juli 2013, og skipet MS Bergensfjord ble levert i januar 2014.
Som følge av at skipene er gassdrevet (LNG), med tilhørende lavt utslipp, fikk Fjord Line AS tilsagn om tilskudd fra NOx-fondet.
Pr 31.12.2014 var det til sammen utbetalt tilskudd til Fjord Line AS på MNOK 147,2 knyttet til disse tiltakene.
Som en forutsetning for tilskuddet, var Fjord Line pliktig å benytte "MS Stavangerfjord" og "MS Bergensfjord" i NOx-pliktig farvann i minimum 2 år fra leveringstidpsunktet.

I 2016 mottok Fjord Line AS 11,75 MNOK i NOx-tilskudd (3,9 MNOK i 2015).
I 2016-regnskapet ble MNOK 5,2 av tilskuddene inntektsført (5,3 MNOK i 2015). Beløpet er klassifisert som andre driftsinntekter i resultatregnskapet.
For 2015 og 2016 periodiseres tilskuddene i takt med avskrivningsprofilen på de driftsmidlene tilskuddene er knyttet til.

Nedenfor fremkommer oversikt over regnskapsmessige verdier (tall i TNOK)

Samlet mottatt tilskudd 01.01.2014	38 200	A
Mottatt tilskudd 2014	112 945	B
Samlet mottatt tilskudd 31.12.2014	**151 145**	C (A+B)
Inntektsført tilskudd 2013	-22 500	D
Inntektsført tilskudd 2014	-30 135	E
Mottatt tilskudd, ikke resultatført 31.12.2014	**98 510**	F (C + D + E)
Mottatt tilskudd 2015	3 914	G
Samlet mottatt tilskudd 31.12.2015	**155 059**	H (C + G)
Inntektsført tilskudd 2015	-5 278	I
Akkumulert inntektsført tilskudd 31.12.2015	-57 913	J (D + E + I)
Mottatt tilskudd, ikke resultatført 31.12.2015	**97 146**	K (H + J)
Mottatt tilskudd 2016	11 750	L
Samlet mottatt tilskudd 31.12.2016	**166 809**	M (H + L)
Inntektsført tilskudd 2016	-5 128	N
Akkumulert inntektsført tilskudd 31.12.2016	-63 041	O (J + N)
Mottatt tilskudd, ikke resultatført 31.12.2016	**103 768**	P (M + O)

BERGEN | STAVANGER | HIRTSHALS

13:30 BERGEN

20:00 STAVANGER

20:00 HIRTSHALS

18/11,5 timer

KRISTIANSAND | HIRTSHALS

08:30/15:00 KRISTIANSAND

16.JUNI-20. AUGUST
06:45/13:30/20:15

11:45/18:00 HIRTSHALS

16.JUNI-20. AUGUST
10:00/17:00/23:30

2 t 15 min.

LANGESUND | HIRTSHALS

14:30 LANGESUND

09:00 HIRTSHALS

4,5 timer

SANDEFJORD | STRÖMSTAD

08:30/15:20 SANDEFJORD

12:00/18:30 STRÖMSTAD

2,5 timer

Foto: Francisco Munoz, www.fotografenas.no, Kimm Saatvedt/Palookaville, Jon Inge Nordnes/Allegro, Mike Lovagje, og Espen Gees